

**ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА
ЗА ВОДОТОКЕ II РЕДА
НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ПАРАЋИН ЗА 2025. ГОДИНУ**

Параћин, фебруар 2025. године

САДРЖАЈ:

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. Правни основ за израду плана

1.2. Хидрографски подаци

2. ИЗВОД ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА

2.1. Садржај оперативног плана

2.1.1. Координатори одбране од поплава и помоћници

2.1.2. Главни руководиоци одбране од поплава на водним подручјима и њихови заменици

2.1.3. Правно лице надлежно за организовање и спровођење одбране од поплава од спољних вода и нагомилавања леда, руководилац одбране од поплава на водном подручју и његов заменик

2.1.4. Правно лице надлежно за организовање одбране од поплава, руководилац одбране од поплава на мелирационом подручју и његов заменик

2.1.5. Републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове

2.1.6. Друга правна лица задужена за спровођење одбране од поплава

2.1.7. Лица задужена за евидентирање података о поплавним догађајима на водама I реда и системима за одводњавање у јавној својини

2.1.8. Системи за заштиту од поплава – сектори, деонице, заштитни водни објекти, иштићена поплавна подручја

3. ПРЕГЛЕД ХИДРОЛОШКИХ И МЕТЕОРОЛОШКИХ СТАНИЦА И ПУНКТОВА ЗА ОСМАТРАЊЕ ЛЕДЕНИХ ПОЈАВА

3.1. Извештајне хидролошке станице за редовно и ванредно осматрање водостаја у надлежности РХМЗС са условним водостајима

3.2. Извештајне хидролошке станице за ванредно осматрање водостаја у надлежности РХМЗС са условним водостајима

3.3. Извештајне метеоролошке станице

3.4. Пунктови за осматрање ледених појава

3.5. Хармонизација висинског система мреже хидролошких станица површинских вода Републичког хидрометеоролошког завода

4. КАРАКТЕРИСТИЧНИ ПОДАЦИ ПОДРУЧЈА

4.1. Генералне карактеристике подручја

4.1.1. Географски положај

4.1.2. Климатске карактеристике

4.1.3. Рељеф са хидрографском мрежом

4.1.4. Саобраћајна инфраструктура и систем веза

4.1.5. Пољопривредно земљиште

4.2. Процена угрожености

4.2.1. Процена сливних подручја и процена могуће угрожености

*4.2.2. Анализа ризика за елементарну непогоду поплава – највероватнији сценарио
Процене вероватноће*

4.2.3. Генерални закључак о угрожености подручја општине Параћин

4.3. Критеријуми и услови за проглашење одбране од поплава на водама II реда

4.3.1. Критеријуми и услови за проглашење редовне и ванредне одбране од поплава од унутрашњих вода

4.3.2. Критеријуми за проглашење редовне и ванредне одбране од нагомилавања леда

4.3.3. Критеријуми за укидање одбране од поплава на водама II реда

4.4. Оперативне мере заштите од поплава

4.4.1. Превентивне мере заштите од поплава

4.4.2. Редовна одбрана од бујичних поплава

4.4.3. Ванредна одбрана од бујичних поплава

4.5. Руковођење одбраном од поплава

4.5.1. Штаб за ванредне ситуације

4.5.2. Задаци команданта, заменика, начелника и повереника штабова

4.6. Задаци, одговорност и координација субјеката руковођења у одбрани од поплава

4.6.1. Евакуација становништва угроженог од поплава

4.6.2. Објекти за склањање, збрињавање и смештај становништва

4.6.3. Потребна механизација и опрема

4.6.4. Списак правних лица од посебног значаја за заштиту и спасавање од поплава

5. ФИНАНСИРАЊЕ

6. ТЕХНИЧКИ ДЕО

6.1. Водотоци II реда од значаја за одбрану од поплава

7. ШТИЋЕНА ПОПЛАВНА ПОДРУЧЈА

8. НЕШТИЋЕНА ПОПЛАВНА ПОДРУЧЈА

8.1. Процена угрожености од поплава

8.2. Мере одбране од поплава

9. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

10. ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОПЛАВНИХ ПОДРУЧЈА

Скупштина општине Параћин на седници одржаној 2025. године, на основу члана 55. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 54/96, 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 – др.закон), члана 12. Одлуке о буџету општине Параћин за 2025. годину ("Службени лист општине Параћин" бр. 25/24) и члана 40. Статута општине Параћин ("Службени лист општине Параћин", бр. 22/2018, 4/2019 и 21/2024), донела је

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА ЗА ВОДОТОКЕ II РЕДА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ПАРАЋИН ЗА 2025. ГОДИНУ

I ОПШТИ ДЕО

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Територију општине Параћин крајем прошлог и почетком овог века задесио је низ несрећа које су биле узроковане природним појавама, углавном у виду елементарних непогода, али несреће су изазване и разним другим факторима (нпр. војно-политичким). Због тога, процена и могућа функционална решења проблема изазваних несрећама и елементарним непогодама треба да се нађу у планским документима за ванредне ситуације, који ће садржати:

- које превентивне мере и активности, и на који начин, треба предузети да до идентификоване опасности или ризика не дође, као и начине на које ће се након престанка опасности све довести у првобитно стање;

- које оперативне мере и активности и на који начин, треба предузети ако је идентификована опасност евидентно у наступању или је већ наступила и непосредно угрожава становништво и материјална добра.

Да би се предузеле одговарајуће мере, када се ради о елементарним непогодама у виду поплава које могу да наступе, Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде је на основу члана 55. став 4. Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 – др.закон), донео Наредбу о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2025. годину ("Службени гласник РС" број: 105/2024).

Истим чланом Закона о водама (Сл. гласник РС“ бр. 54/96, 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 – др.закон) прописано је да Оперативни план за воде II реда доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз прибављено мишљење Јавног водопривредног предузећа.

Оперативни план за воде II реда мора да садржи: податке потребне за ефикасно спровођење одбране од поплава, критеријуме за проглашавање одбране од поплава, имена руководиоца и називе субјеката одбране од поплава, начин узбуњивања и обавештавања.

Одбрана од поплава на територији Републике Србије се спроводи на основу следећих прописа:

- Закона о водама (Сл. гласник РС“ бр. 54/96, 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18 – др.закон)
- Наредбе о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2025. годину ("Службени гласник РС" број: 105/2024).

- Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама (Сл. гласник РС“ бр. 87/2018)

1.2. ХИДРОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Параћин има општи пад надморске висине од истока према западу, са најнижом надморском висином од 120 метара у долини реке Велике Мораве (КО Сињи Вир), а највишом од 1.068 метара на Кучајским планинама (врх Копривино Брдо, КО Горња Мутница). Подручје општине се може поделити на три морфолошке целине и то на: рељеф у речној долини (120-140 мнв), брдско брежуљкасти-благо заталасани рељеф (140-500 мнв) и брдско-планински рељеф (500-1068 мнв).

Хидрографску мрежу општине чине реке: **Велика Морава, Црница и Јовановачка река**, које спадају у **водотоке I реда** и **реке Грза и Суvara** са потоцима који се уливају у Црницу, или се разливају ка алувијалној равни Велике Мораве и **спадају у водотоке II реда**.

Део алувијалне равни између Параћина и тока Велике Мораве обилује мртвајама, које представљају остатке некадашњих меандара ове реке. Повремено је територија Општине угрожена површинским и подземним водама, најчешће с пролећа и јесени, када услед формирања многих бујичних водотока долази до поплава, ређе у великим размерама. Од повремених бујичних токова територијом протичу: Бачијски поток, Бурдељски, Плански, Слатински, Забрегачки, Стубички, Савов, Планско – Крежбински, Текијски, Мириловачки, Лекин поток, Сикирички, Сињивирски 1 и 2, Цигански, Дубоки, Плитки, Вински, Бугарски, Црквени, Рашевачки, Својновачки поток, Топлик и Честобродица. Корита ових потока су током године углавном сува, без воде, али приликом већих падавина постају бујични потоци и услед недовољне пропусне моћи могу да угрозе објекте и пољопривредно земљиште.

Шири појас долине Велике Мораве и ужи појаси доњих токова Црнице и Грзе представљају основне површине за пољопривредну производњу, како морфолошки тако и по саставу земљишта. Површине са надморском висином до 800 м повољне су за пољопривреду и заузимају 525 км² или 96,9% општинске територије, док површине преко 800 мнв (употребљиве за шуме) заузимају 17 км² или 3,1% ове територије.

ВЕЛИКА МОРАВА је водоток 1. реда, тече правцем југ – север доносећи воду са простора јужне и западне Србије, од Јужне и Западне Мораве и њихових притока. На територију општине Параћин улази код места Обреж, у потесу Кључ, на надморској висини од 126 мнв, а излази из реона општине Параћин у КО Сињи Вир на надморској висини од 120 мнв, у дужини око 13 км, што на наведеној дужини водотока чини надвишавање од 6 метара, па се тако њен водоток може сврстати у категорију мирних водотокова. У летњем периоду просечна ширина њеног водотока износи око 50 метара са просечном дужином воде око 1,5м, а у зимском периоду просечна ширина водотока износи око 70 метара са просечном дужином воде око 1,8 м. У кишним периодима године ширина водотока расте до 120 метара са просечном дужином воде од 4, па и више метара.

У циљу одбране од могућих поплава дуж водотока Велике Мораве изграђен је одбрамбени насип. Десном обалом Велике Мораве он се протеже од ушћа Јовановачке реке до ушћа Сикиричког потока и железничког моста, а левом обалом од железничког моста до села Трешњевица.

ЦРНИЦА је водоток 1. реда и једна је од најзначајнијих десних притока Велике Мораве. Извире у Сисевачком басену на западној страни Кучаја. Црница је јака река која

никада не пресушује, чак и када су велике суше. Највише воде добија у пролеће, од пролећних киша и отапањем снега. Протиче кроз Давидовачки флувијални басен, затим кроз Параћин и западно од њега утиче у Велику Мораву. Дугачка је 28,6 км, а површина слива је 338 км². Средњи проток реке је 2,5 м³/сек. Слив добија годишње просечно 630 мм падавина. Међу притокама највећа јој је река Грза, која такође извире у Кучају и чини леви крак Црнице, скоро исте јачине.

ЈОВАНОВАЧКА РЕКА извире на два изворишта од којих је прво око 10 километара изнад села Грабово, док је друго изнад села Скорица, испод врха Самањак. Оба крака се спајају код села Нови Брачин. Река је име добила по Јовановцу, центру Новог Брачина. Дуга је око 32 километра и улива се у Велику Мораву код села Доњи Катун.

2. ИЗВОД ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА

Одбрану од поплава од унутрашњих вода на подручју општине Параћин спроводи надлежно јавно водопривредно предузеће, у складу са Оперативним планом за одбрану од поплава од унутрашњих вода. Подручје општине Параћин припада **водном подручју "МОРАВА", ЈВП "СРБИЈАВОДЕ" ВПЦ "МОРАВА", Трг краља Александра бр. 2, Ниш, мелиорационом подручју "Велика Морава", Хидромелиорациони систем ХМС – ВМ 6.2., водној јединици "Велика Морава – Ћуприја, Параћин", на деоницама М.7.1. и М.7.2.**

2.1. Садржај Оперативног плана

Оперативни план за одбрану од поплава за 2024. годину садржи:

1. НАЗИВ ПРАВНИХ ЛИЦА НАДЛЕЖНИХ ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ИМЕНА РУКОВОДИЛАЦА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА И ДРУГИХ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА;
2. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА ОД СПОЉНИХ И УНУТРАШЊИХ ВОДА И ЛЕДА;
3. ПРЕГЛЕД ХИДРОЛОШКИХ И МЕТЕОРОЛОШКИХ СТАНИЦА И ПУНКТОВА ЗА ОСМАТРАЊЕ ЛЕДЕНИХ ПОЈАВА.

2.1.1. Координатори одбране од поплава и помоћници

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ, Булевар уметности 2А, Нови Београд
 тел. 011/201-33-60; WEB sajt: www.rdvode.gov.rs

ГЛАВНИ КООРДИНАТОР ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА:

Маја Грбић, моб.064/802-13-64, Е-mail: maja.grbic@minpolj.gov.rs

Помоћници:

Мерита Борота, тел. 011/201-33-47, Е-mail: merita.borota@minpolj.gov.rs

Мирјана Милошевић, тел.011/ 311-71-79, Е-mail: mirjana.milosevic@minpolj.gov.rs

2.1.2. Главни руководиоци одбране од поплава на водним подручјима и њихови заменици

Водно подручје "Морава"

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Булевар уметности 2А, Београд
Тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82,
Е-mail: odbrana@srbijavode.rs WEB sajt: www.srbijavode.com

ГЛАВНИ РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА:

Горан Пузовић, моб.064/840-40-07, Е-mail: goran.puzovic@srbijavode.rs

ЗАМЕНИК за спољне воде и нагомилавање леда:

Александар Николић, моб. 064/840-42-00, Е-mail: aleksandar.nikolic@srbijavode.rs

ЗАМЕНИК за унутрашње воде:

Милош Радовановић, моб.064/840-40-71, Е-mail: milos.radovanovic@srbijavode.rs

2.1.3. Правно лице надлежно за организовање и спровођење одбране од поплава од спољних вода и нагомилавања леда, руководиоца одбране од поплава на водном подручју и његов заменик

За водно подручје "МОРАВА"

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ" ВПЦ "Морава", Трг краља Александра бр. 2, Ниш
Тел. Тел. 018/425-81-85, факс: 018/451-38-20, е-mail: vpcmorava@srbijavode.rs

РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ

Бранко Кујунџић, моб. 064/840-41-08, Е-mail: branko.kujundic@srbijavode.rs

ЗАМЕНИК РУКОВОДИОЦА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ

Зоран Станковић, моб. 064/840-40-83, Е-mail: zstankovic@srbijavode.rs

2.1.4. Правно лице надлежно за организовање одбране од поплава, руководиоца одбране од поплава на мелирационом подручју и његов заменик

За водно подручје "МОРАВА"

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Булевар уметности 2А, Нови Београд
Тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82,
Е-mail: odbrana@srbijavode.rs WEB sajt: www.srbijavode.com

РУКОВОДИЛАЦ:

Бранко Кујунџић, моб. 064/840-41-08, Е-mail: branko.kujundic@srbijavode.rs

ЗАМЕНИК: Зоран Станковић, моб. 064/840-40-83, Е-mail: zstankovic@srbijavode.rs

2.1.5. Републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове

РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ, Кнеза Вишеслава 66, Београд, Е-mail: srhydra@hidmet.gov.rs, office@hidmet.gov.rs, WEB sajt: www.hidmet.gov.rs
тел. 011/305-08-99, 254-33-72, факс 011/254-27-46, Дежурни оперативни телефон: 064/838-52-58

РУКОВОДИЛАЦ ЗА ХИДРОЛОШКЕ ПРОГНОЗЕ:

Дејан Владиковић, 011/305-09-00, 254-33-72, факс 011/254-27-46, моб. 064/838-51-65, E-mail: dejan.vladikovic@hidmet.gov.rs

ЗАМЕНИК:

Јелена Јеринић, тел. 011/305-09-00, 305-09-04, факс 011/254-27-46, моб. 064/838-52-77, E-mail: jelena.jerinic@hidmet.gov.rs

ПЕРМАНЕНТНЕ СЛУЖБЕ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА, ОДЕЉЕЊЕ ЗА МЕТЕОРОЛОШКО БДЕЊЕ:

ОДСЕК ЗА ПРОГНОЗУ ВРЕМЕНА: тел. 011/305-09-68

ОДСЕК ЗА НАЈАВЕ И УПОЗОРЕЊА: тел. 011/254-21-84

2.1.6. Друга правна лица задужена за спровођење одбране од поплава**МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ****Управа за ватрогасно – спасилачке јединице**

Недељко Гагић, моб. 064/892 10 97, E-mail: nedeljko.gagic@mup.gov.rs

Милош Миленковић, моб. 064/892 95 67, e-mail: milos.milenkovic@mup.gov.rs

Милорад Спасојевић, моб. 064/892 83 39, e-mail: milorad.spasojevic@mup.gov.rs

УПРАВА ЗА ЦИВИЛНУ ЗАШТИТУ И УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ

Горан Николић, моб. 064/892 12 56; E-mail: goran.nikolic@mup.gov.rs

Јелена Димић, моб. 064/892 97 22; E-mail: jelena.dimic@mup.gov.rs

Драган Ивановић, моб. 064/892 86 22; E-mail: dragan.ivanovic@mup.gov.rs

Бојана Икодиновић, моб. 064/892 71 09; E-mail: bojana.ikodinovic@mup.gov.rs

Оперативни центар СВС

Моб. 064/892 96 68; 064/ 854 39 68; 011/228 29 33; 011/228 29 27; факс: 011/228 29 28; E-mail: nacionalnicentar112.svs@mup.gov.rs

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ

Александар Чејовић, моб. 064/892-24-85, E – mail: aleksandar.cejovic@mup.gov.rs

ЗА ХИТНЕ ИСТРАЖНЕ РАДОВЕ И АНАЛИЗЕ (ЕКСПЕРТИЗЕ ПОПЛАВНИХ ДОГАЂАЈА, ХИДРОЛОШКЕ, ХИДРАУЛИЧКЕ, ХИДРОДИНАМИЧКЕ, ФИЛТРАЦИОНЕ И СТАТИЧКЕ АНАЛИЗЕ, АНАЛИЗЕ ОШТЕЋЕЊА ЗАШТИТНИХ ВОДНИХ ОБЈЕКТА, РЕШЕЊА ХИТНИХ РАДОВА ЗА ОТКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ ПОСЛЕДИЦА ПОПЛАВНОГ ТАЛАСА И РЕШЕЊА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА)

Институт за водопривреду „Јарослав Черни” а.д., ул. Јарослава Черног бр. 80, Београд, тел. 011/390-64-77, 390-64-61, факс 011/390-79-55 Горан Николић, моб. 066/856-08-87, E-mail: goran.nikolic@jcerni.rs

2.1.7. Лица задужена за евидентирање података о поплавним догађајима на водама I реда и системима за одводњавање у јавној својини

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Булевар уметности 2А, Београд, тел. 011/311 94 00; 011/311 94 02; факс: 011/201 33 82, Е-mail: odbrana@srbijavode.rs, WEB sajt: www.srbijavode.com

ЗА СПОЉНЕ ВОДЕ:

Бранко Чанковић, моб. 064/840 41 85, 011/201 33 59, е-mail: branko.cankovic@srbijavode.rs

ЗА ВОДНА ПОДРУЧЈА „МОРАВА”, "Ибар и Лепенац" и "Бели Дрим": Снежана Игњатовић, моб. 064/840 40 87, е-mail: snezana.ignjatovic@srbijavode.rs

ВПЦ "МОРАВА", Ниш, тел. 018/425 81 85, факс: 018/451 38 20, е-mail: vpcmorava@srbijavode.rs

ЗА УНУТРАШЊЕ ВОДЕ:

Зоран Вучковић, моб. 064/840-41-17, 011/201-81-39, факс: 011/311-29-27, е-mail: zoran.vuckovic@srbijavode.rs

ВПЦ "САВА-ДУНАВ" Београд, тел. 011/214-31-40, 201-81-13, факс: 011/311-29-27. е-mail: vpcsava@srbijavode.rs

2.1.8. Системи за заштиту од поплава – сектори, деонице, заштитни водни објекти, иштићена поплавна подручја

Водно подручје "Морава"

Водна јединица		"ВЕЛИКА МОРАВА – ЋУПРИЈА ПАРАЋИН"				
Воде I реда: Сектор – деонице: Дужина објекта: Бране:		Велика Морава, Раваница, Црница, Јовановачка, Јужна Морава М.6.- М.6.2. објекат М.6.2.9.; М.7.-М.7.1., М.7.2. и М.8.- М.8.1.објекат М.8.1.1. 99,58 км -				
Ознака деонице	Опис деонице	Заштитни водни објекти на којима се спроводе мере одбране од поплава	Критеријуми за увођење мера одбране од поплава		Штићено поплавно подручје	Евакуациони објекат (ХМС)
	Водоток	1.	В	Водомер(Р)-РХМЗ-а (Л)-локални, л-летва, лим-лимниграф, д-дигитално и– Таб.1, ив-Таб.2; "0"-кота нуле тах осматрени водостај (датум)	Касета Регулисано подручје Чвор	Гравитациони испуст (ГИ)
	Назив		ВВ			
	Дужина система за заштиту од поплава	2.	РО ВО МВ КВЗ	Редовна одбрана – водостај и кота Ванредна одбрана – водостај и кота Меродавни водостај за Q_% Критични водостај/кота заштитног система	Дужина система за заштиту од поплава Општина	Црпна станица (ЦС назив) (ХМС)
	Велика Морава Белица, Лугомир	1.Леви насип уз Велику Мораву код стрелишта у Ћуприји 1,70 км	В	Лугомир: Мајур (Р); л, д, и; "0" 123.29		

M.6.2.	Лева обала Велике Мораве од Белице до села Мијатовац 1,70 км		BB PO BO	455 (10.07.1999.) 200 125.29 250 125.79	"Мајур-Кончарево- Мијатовац" Затворена касета 1,70 км ЋУПРИЈА	
M.7.1.	Велика Морава, Раваница, Црница Велика Морава од Ћуприје до Црнице 38,31км	1. Леви насип уз Велику Мораву између друског и железничког моста код Ћуприје 4,40 км 2. Леви насип уз Велику Мораву од железничког моста до села Трешњевица 5,70 км 3. Десни насип уз Велику Мораву, потез Крајић код Ћуприје, 2,65 км 4. Десни насип уз Раваницу од ушћа у Велику Мораву, 1,63 км* 5. Леви насип уз Раваницу, 1,63 км* 6. Десни насип уз Велику Мораву кроз Ћуприју до железничког моста 4,70 км 7. Десни насип уз Велику Мораву од железничког моста до ушћа Црнице, 7,50 км 8. Десни насип уз Црницу од ушћа у Велику Мораву до фабрике штофова у Параћину, 4,30 км* 9. Десна обала регулисаног корита Црнице кроз Параћин, 4,30 км. 10. Десни насип уз Црницу у зони ауто пута, 1,50 км*	B BB PO BO MB	Велика Морава:Ћуприја (P); л, и; "0" 112.49 700 (21.02.1963) 400 116.49 * ниво у ножици насипа 470 117.19 *ниво на 1.00м испод круне насипа уз даљи пораст Qs% = 2440 m³/s	"Јовац" "Трешњевица" Затворена касета 10,10 км ПАРАЋИН "Ћуприја – Крајић – Бизетић" Затворена касета 4.28 км ЋУПРИЈА "Ћуприја" Затворена касета 6.33 км ЋУПРИЈА "Параћин" Затворена касета 17.60 км ПАРАЋИН	
M.7.2.		1. Десни насип уз Велику Мораву од ушћа Црнице до ушћа Сикиричког потока, 8.80 км са ** десним насипом уз Сикирички поток 3.50 км*, укупно 12.30 км 2. Леви насип уз Црницу од ушћа у Велику Мораву до фабрике штофова у Параћину, 4,30 км* 3. Лева обала регулисаног корита Црнице кроз Параћин, 4,30 км 4. Леви насип уз Црницу у зони ауто пута 1.50 км*	B BB PO BO	Велика Морава: Варварин (P); л, д, и; "0" 126.13 560 (14.05.1965.) 400 130.12 * ниво у ножици насипа 500 131.12 * ниво на 1.00м испод круне насипа уз даљи пораст	"Доње Видово" Затворена касета 22.40 км ПАРАЋИН	

	Велика Морава, Црница, Јовановачка река Јужна Морава Десна обала Велике Мораве од Црнице до састава Јужне и Западне Мораве 57.21 км	5. Десни насип уз Велику Мораву од ушћа Сикиричког потока до ушћа Јовановачке реке, 4.00 км са ** левим насипом уз Сикирички поток, 3.50 км, укупно 7.50 км 6. Десни насип уз Јовановачку реку од ушћа у Велику Мораву до железничког моста, 5.80 км*	МВ	Q2%= 2530 m³/s Велика Морава: Ћуприја (Р); л, и; "0" 112.49 700 (21.02.1963.) 400 116.49 *ниво у ножици насипа 470 117.19 * ниво на 1.00м испод круне насипа уз даљи пораст Q5%= 2440 m³/s	"Сикирица" Затворена касета 13.30 км ВАРВАРИН	
		7. Десни насип уз Велику Мораву од ушћа Јовановачке реке до ушћа Кочанског потока 6,40 км са ** десним насипом уз Кочански поток, 2,50 км, укупно 8,90 км 8. Леви насип уз Јовановачку реку од ушћа у Велику Мораву до железничког моста 5,80 км*	ВВ		ВО	"Доњи Катун" Затворена касета 14.70 км ЋИЋЕВАЦ
		9. Десни насип уз Велику Мораву од ушћа Кочанског потока до састава 1,86 км са ** левим насипом уз Кочански поток, 2,50 км, укупно 4,36 км 10. Десни насип уз Јужну Мораву од састава до Сталаћа 2,45 км	РО			
			МВ			
Заштитни водни објекти означени са ** који се налазе уз воде II реда, а којима се формира заштитна касета око браћеног подручја, са водним објектима уз воде I реда чине функционалну целину заштите браћеног подручја од поплава од спољних вода I реда						

ПОМОЋНИК ЗА М.6.и М 7.; Горан Милутиновић, моб. 064/840-42-25; е- mail:

gmlutinovic@srbijavode.rs

ВПЦ "МОРАВА", РЈ "Велика Морава" Ћуприја, тел. 035/847-13 54; факс: 035/847 13 54

СЕКТОР М.6. – ВП "ЋУПРИЈА" д.о.о. Ћуприја, тел. 035/8871-508, 035/8871-339, е-mail:

uprava@vpcuprija.com

Директор: Тамара Орбовић, тел. 060/342 80 00

Ђорђе Момић, моб. 064/881-07-02

Пауновић Предраг, моб. 064/881 05 70

СЕКТОР М.7. ВП "ЋУПРИЈА" д.о.о. Ћуприја, тел. 035/8871-508, е-mail:

uprava@vpcuprija.com

Директор: Тамара Орбовић, тел. 060/342 80 00

Небојша Танасковић, моб. 065/874-86-58

Дејан Стојановић, моб. 064/881 06 19

ПОМОЋНИК за М.8.1.1.: Горан Милутиновић, моб. 064/840-42-25; е- mail:

gmlutinovic@srbijavode.rs

ВПЦ "МОРАВА" РЈ "Велика Морава", Ћуприја, тел. 035/847-13-54,

СЕКТОР М.8. ВП "ЋУПРИЈА" д.о.о. Ћуприја, тел. 035/887-15-08, факс 035/887-10-44
 e-mail: uprava@vpcuprija.com
 Директор: Тамара Орбовић, тел. 060/342 80 00
 Небојша Танасковић, моб. 065/874-86-58
 Александра Момић, моб. 069/196 92 38

Специјализовано предузеће за извођење санационих радова и хитних интервенција на заштитним и регулационим објектима

ПОМОЋНИК за ангажовање специјализованих предузећа, механизације, опреме, материјала и алата за одбрану од поплава: Душан Костић, моб. 064/840 41 87, e-mail: dusan.kostic@srbijavode.rs, ВПЦ "МОРАВА" Ниш, тел. 018/425 81 85, факс: 018/451 38 20;
 E-mail: vpc.morava@srbijavode.rs

"Транскоп" Експорт – Импорт д.о.о Параћин, тел. 035/568-361, факс: 035/570-001, e-mail: office@transkop.net
 Директор: Горан Радисављевић, моб. 063/600-073
 Часлав Станисављевић, дипл. грађ. инж., моб. 062/214-539

ВОДНА ЈЕДИНИЦА: "ВЕЛИКА МОРАВА – ЋУПРИЈА, ПАРАЋИН"

Мелиорационо подручје: ХМС

Велика Морава: ВМ 6.2.

Ознака ХМС	Хидромелиорациони систем (ХМС)	Територијална припадност система Катастарска општина (КО)	Дужина каналске мреже (ДКМ) (м)	Реципијент	Евакуациони објекат	
					Гравитациони Испуст (ГИ)	Црпна станица (ЦС)
ВМ.6.2.	Ћуприја (Добричево, Змич, Стрижа, Данково, Тоња-Ада, Давидовац, Дреновац, Супска)	Исаково, Супска, Иванковац, Остриковац, Ћуприја(град), Параћин, Параћин(град), Главица, Бошњане, Поповац, Давидовац, Рашевица, Шавац, Текија, Мириловац, Лешје, Чепуре, Стрижа, Поточац, Доње Видово, Лебина, Плана, Голубовац, Ратаре, Својново, Крежбинац, Бусиловац, Сикирица, Обреж, Дреновац, Кончарево, Горње Видово 1, Горње Видово 2 и делови КО: Вирине, Крушар, Влашка, Мијатовац, Ћуприја(ван града), Мајур, Јовац, Дворица, Сињи Вир и Трешњевица.	36.310	Мућава, Велика Морава, Црница	+	-

ПОМОЋНИК РУКОВОДИОЦА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА МЕЛИОРАЦИОНОМ

ПОДРУЧЈУ: Горан Милутиновић, моб. 064/840 42 25; E- mail: gmilutinovic@srbijavode.rs, ВПЦ "МОРАВА" РЈ "Велика Морава", Ћуприја, тел. 035/847-13-54,

ПОМОЋНИК РУКОВОДИОЦА ЗА ХИДРОМАШИНСКУ ОПРЕМУ: Милутин Јорговић, моб. 064/840 40 15, e-mail: milutin.jorgovic@srbijavode.rs, ВПЦ "САВА-ДУНАВ", Београд, тел. 011/201-81-46, факс: 311-29-27

ВМ 6.2. ВП "ЋУПРИЈА" д.о.о. Ћуприја, тел. 035/887-15-08, e-mail: uprava@vpcuprija.com
 Директор: Тамара Орбовић, тел. 060/342 80 00
 Небојша Танасковић, моб. 065/874-86-58
 Ђорђе Момић, моб. 064/881 07 02

Током одбране од поплава Јавно водопривредно предузеће обезбеђује:

- у редовној одбрани од поплава од спољних вода осмочасовно дежурство руководећег особља из овог плана, као и чуварске службе у току радног времена.
- у ванредној одбрани од поплава од спољних вода особље за дежурство од 24 часа (две смене по 12 часова или 3 смене по 8 часова)
- у редовној одбрани од леда свакодневно дежурство од 8.00 до 12.00 часова
- у ванредној одбрани од леда свакодневно дежурство по правилу од 8.00 до 18.00 часова, односно од 0.00 до 24.00 часа када долази до нагомилавања леда и потребом за интервенцијом.
- у редовној одбрани од поплава од унутрашњих вода потребан број лица за рад у времену од 6.00 до 18.00 часова, а на црпним станицама од 00.00 до 24.00 часа (у две смене по 12 сати)
- у ванредној одбрани од поплава од унутрашњих вода и на црпним станицама потребан број лица за рад у времену од 00.00 до 24.00 часа (у две смене по 12 сати)

Током одбране од поплава, Републички хидрометеоролошки завод Србије:

- свакодневно до 8.30 часова доставља хидролошке и метеоролошке извештаје са станица дефинисаних републичким оперативним планом
- обезбеђује прогнозе водостаја за дефинисане водомерне станице на водном подручју где се врши одбрана од поплава до 11.30 часова.

Хидролошке и метеоролошке извештаје, прогнозе и упозорења, доставља:

1. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде – главном координатору;
2. Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине – координатору;
3. Јавном водопривредном предузећу "Воде Војводине" – главном руководиоцу и руководиоцима на водним подручјима;
4. Јавном водопривредном предузећу "Србијаводе" - главном руководиоцу и руководиоцима на водним подручјима;
5. Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације – Републичком и градском центру за обавештавање;
6. Генералштабу Војске Србије, Оперативни центар система одбране

Наредба о проглашењу и укидању одбране од поплава доставља се:

- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде – главном координатору
- Јавном водопривредном предузећу "Србијаводе" – главном руководиоцу
- Надлежном правном лицу које спроводи одбрану од поплава – секторском руководиоцу
- Републичком хидрометеоролошком заводу Србије;
- Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације – Републичком центру за обавештавање и надлежном штабу за ванредне ситуације

Републички центар за обавештавање доставља:

- упозорења о великим и поплавним водама, потенцијално угроженим градовима и општинама;
- обавештење о проглашењу редовне и ванредне одбране од поплава на водама I реда, граду и општини на чијој је територији проглашена одбрана од поплава

3. ПРЕГЛЕД ХИДРОЛОШКИХ И МЕТЕОРОЛОШКИХ СТАНИЦА И ПУНКТОВА ЗА ОСМАТРАЊЕ ЛЕДЕНИХ ПОЈАВА**3.1. Извештајне хидролошке станице за редовно и ванредно осматрање водостаја у надлежности Републичког хидрометеоролошког завода Србије са условним водостајима**

Ред. број	Водоток	Хидролошка станица	Деоница одбране	Општина	Условни водостај Н (цм)	Израда прогноза/тенденција	Време од најаве до пристизања врха таласа
1.	Дунав	Бездан	Д.12.3, Д.19.1.	Сомбор	500	+	4 дана
2.	Дунав	Апатин	Д.12.1, Д.12.2.	Апатин, Сомбор	600	+	5 дана
3.	Дунав	Бачка Паланка	Д.11.1.	Нови Сад, Бачки Петровац, Бачка Паланка	530	+	6 дана
4.	Дунав	Нови Сад	Д.10.2, Д.10.3, Д.10.4.	Нови Сад, Сремски Карловци	450	+	7 дана
5.	Дунав	Сланкамен	Д.17.2.	Зрењанин	500		7 дана
6.	Дунав	Земун	С.1.1, Д.4.1, Д.5.1, Д.6.1, Д.6.2.	Бгд.-Земун, Бгд.-Стари град, Бгд.-Палилула, Бгд.-Гроцка, Панчево	550	+	8 дана
7.	Дунав	Панчево	Д.6.1, Д.6.2., Д.6.3, Д.6.4, Д.8.1, Д.9.1, Д.20.6	Београд-Палилула Панчево, Ковин	500	+	9 дана
8.	Дунав	Смедерево	Д.3.1, Д.3.2, М.1.1, Д.Б.2.7.	Смедерево	600	+	9 дана
9.	Дунав	В.Градиште	Д.Б.2.3, Д.Б.2.6., Д.Б.2.8.	В.Градиште, Пожаревац	800		10 дана
10.	Тиса	Нови Кнежевац	Д.16.1.	Нови Кнежевац, Чока	550	+	4 дана
11.	Тиса	Сента	Д.13.1, Д.13.2, Д.13.3.	Кањижа, Сента, Ада	600	+	4 дана
12.	Тиса	Нови Бечај	Д.14.1, Д.16.2, Д.17.1, Д.19.5, Д.19.8.	Бечеј, Н.Бечеј, Жабал, Чока, Зрењанин	500		4 дана
13.	Тамиш	Јаша Томић	Д.20.4, Д.20.5.	Житиште, Сечањ	340	+	24 сата
14.	Тамиш	Сечањ	Д.19.11, Д.20.4, Д.20.5.	Зрењанин, Житиште, Сечањ	400	+	36 сати
15.	Брзава	Марковићево	Д.20.5, Д.21.1.	Сечањ, Пландиште	200		< 10 сати
16.	Моравица	Ватин	Д.21.1, Д.21.2, Д.21.3.	Пландиште, Вршац	300		< 10 сати

17.	Нера	Кусић	Д.7.2.	Бела Црква	100		< 10 сати
18.	Бели Тимок	Књажевац	Д.2.1, Д.2.4.	Књажевац	120		18 сати
19.	Бели Тимок	Зајечар	Д.2.1	Зајечар	100	+	35 сати
20.	Сава	Јамена	С.2.3.	Ср. Митровица, Шид	960		2 дана
21.	Сава	Београд	С.1.1, С.3.1, С.3.2, С.3.3.	Бгд.-Н.Београд, Бгд.-Стари град, Бгд.-Чукарица, Бгд.-Раковица, Бгд.-Вождовац	500	+	4 дана
22.	Тамнава	Коцелјева	С.5.4.	Коцелјева	200		15 сати
23.	В.Морава	Ћуприја	М.6.2, М.7.1, М.7.2.	Јагодина, Ћуприја, Параћин, Варварин, Ћићевац	320	+	2,5 дана
24.	В.Морава	Багрдан	М.3.1, М.3.2, М.6.1.	Велика Плана, Баточина, Лапово, Свилајнац, Ћуприја	450	+	2,5 дана
25.	В.Морава	Љубичевски мост	М.1.1, М.1.2, М.2.1, М.2.2, Д.3.1.	Смедерево, Велика Плана, Пожаревац	450	+	4 дана
26.	Јужна Морава	Корвинград	М.10.2.	Дољевљц	200		24 сата
27.	Јужна Морава	Алексинач	М.8.1, М.8.3.	Алексинач, Ниш	250	+	42 сата
28.	Јужна Морава	Мојсиње	М.8.1.	Ћићевац, Алексинач, Ражањ	280		2 дана
29.	Нишава	Пирот	М.9.5.	Пирот	100		15 сати
30.	Јабланица	Печењевце	М.10.8.	Лесковац	100	+	22 сата
31.	Топлица	Дољевац	М.10.2.	Дољевљц	180	+	33 сата
32.	Ибар	Рашка	М.12.11.	Краљево	350		19 сати

3.2. Извештајне хидролошке станице за ванредно осматрање водостаја у надлежности Републичког хидрометеоролошког завода Србије са условним водостајима

Ред. број	Водоток	Хидролошка станица	Деоница одбране	Општина	Условни водостај Н (цм)	Израда прогноза/ тенденција	Време од најаве до пристизања врха таласа
1.	Млава	Братинац	Д.22.1, Д.Ђ.2.7.	Пожаревац, М.Црниће	200		51 сат
2.	Пек	Кучево	Д.22.6.	Кучево	144	+	24 сата
3.	Јадар	Завлака	С.6.2,	Лозница	200		13 сати
4.	Уб	Уб	С.5..3	Уб	200	+	19 сати

5.	Велика Морава	Жабарски мост	М.2..3, М.3.1,	Велика Плана	450		3 дана
6.	Белица	Јагодина	М.6.2.	Јагодина	100		7 сати
7.	Лепеница	Баточина	М.3.2.	Баточина	235	+	21 сат
8.	Западна Морава	Чачак	М.13.1.	Чачак	280		45 сати
9.	Топоничка река	Г.Топоница	М.8.3.	Алексинач, Ниш	120		9 сати
10.	Јужна Морава	Владичин Хан	М.11.1.	Владичин Хан	230		
11.	Топлица	Прокупље	М.10.2.	Прокупље	100		26 сати
12.	Пуста река	Пуковац	М.10.6.	Житорађа	150	+	15 сати
13.	Нишава	Димитровград	М.9.6.	Димитровград	200		9 сати

Условни водостај је водостај при коме РХМЗ Србије почиње да ванредно осматра водостаје и издаје упозорења и прогнозе водостаја. За реке Дунав, Тису и Саву, РХМЗ Србије издаје упозорења и прогнозе два дана пре достизања условног водостаја.

3.3. Извештајне метеоролошке станице

Ред.број	Водоток	Синоптичка станица
1.	Дунав	Сомбор
2.	Дунав	Нови Сад
3.	Дунав	Велико Градиште
4.	Тиса	Палић
5.	Банатски водотоци	Кикинда
6.	Банатски водотоци	Зрењанин
7.	Банатски водотоци	Вршац
8.	Банатски водотоци	Банатски Карловац
9.	Тимок	Зајечар
10.	Тимок	Неготин
11.	Тимок	Црни Врх
12.	Сава	Сремска Митровица
13.	Сава	Сурчин
14.	Сава	Београд
15.	Дрина	Сјеница
16.	Дрина	Лозница
17.	Колубара	Ваљево
18.	Колубара	Близнање*
19.	Колубара	Богатић*
20.	Колубара	Брежђе*
21.	Колубара	Памбуковица*
22.	Колубара	Коцељева*
23.	Велика Морава	Ћуприја

24.	Велика Морава	Крагујевац
25.	Велика Морава	Смедеревска Паланка
26.	Западна Морава	Златибор
27.	Западна Морава	Пожега
28.	Западна Морава	Краљево
29.	Западна Морава	Копачик
30.	Западна Морава	Крушевац
31.	Јужна Морава	Врање
32.	Јужна Морава	Лесковац
33.	Јужна Морава	Димитровград
34.	Јужна Морава	Ниш

* Станице на којима се врши осматрање падавина за потребе хидролошке службе

3.4. Пунктови за осматрање ледених појава

Водоток/пункт	км тока	Осматрачку службу врши
ДУНАВ		
1. Товарник	1430	ВД "Западна Бачка" д.о.о., Сомбор
2. Бездан	1425	ВД "Западна Бачка" д.о.о., Сомбор
3. Старо село	1415	ВД "Западна Бачка" д.о.о., Сомбор
4. Апатин	1402	ВД "Западна Бачка" д.о.о., Сомбор
5. Стаклара	1375	ВД "Западна Бачка" д.о.о., Сомбор
6. Богојев мост	1367	ВД "Западна Бачка" д.о.о., Сомбор
7. Даљска кривина	1355-1360	ВД "Дунав" АД, Бачка Паланка
8. Плавна	1325	ВД "Дунав" АД, Бачка Паланка
9. Бачка Паланка мост	1297	ВД "Дунав" АД, Бачка Паланка
10. Гложанска скела	1285	ВД "Дунав" АД, Бачка Паланка
11. Черевих	1275	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
12. Камењар	1264	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
13. Нови Сад	1255	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
14. Сремски Карловци	1246	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
15. Чортановци	1236	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
16. Бешка мост	1232	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
17. Сланкамен	1215	ВД "Шајкашка" д.о.о. Нови Сад
18. Стари Бановци	1192	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" АД, Београд
19. Београд (мост Земун – Борча)	1176+100	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд
20. Београд (Панчевачки мост)	1166+600	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд

21. Ушће Млаве	1091+200	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд
22. Рам	1077	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд
23. Винча	1145	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд
24. Велико Градиште	1060	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд
25. Голубац	1043	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд
26. Соколовац	1039	Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд

У средњим и оштрим зимама:

Водоток/пункт	км тока	Осматрачку службу врши
ВЕЛИКА МОРАВА		
1. Драговачки мост	км 18+000	"ВОДОПРИВРЕДА"ДОО Пожаревац
2. Љубичевски мост	км 21+200	ВПД "Смедерево" д.о.о. Смедерево
3. Лаповски кључ код Мијатовца	км 75+000	"ВОДОПРИВРЕДА"д.о.о. Смедеревска Паланка
4. Друмски мост код Ћуприје	км 118+600	ВП "Ћуприја" д.о.о. Ћуприја
5. Железнички мост код Ћуприје	км 121+660	ВП "Ћуприја" д.о.о. Ћуприја
6. Чепурски мост	км 134+000	ВП "Ћуприја" д.о.о. Ћуприја
7. Варварински мост	км 146+700	ВП "Ћуприја" д.о.о. Ћуприја

РХМЗ Србије врши осматрања ледених појава на станицама из табеле. За време одбране од леда РХМЗ Србије доставља податке и прогнозу ледених појава за: Дунав, Тису, Саву, Велику Мораву и Тамиш, свакодневно, за седам дана и месечну орјентациону прогнозу.

3.5. Хармонизација висинског система мреже хидролошких станица површинских вода Републичког хидрометеоролошког завода

Ред. број	Водоток	Хидролошка станица	"0" – кота нуле	
			Прецизни нивелман (ПН)	Нивелман високе тачности 2 (НВТ2)
1.	Велика Морава	Варварин	80.64	80.34
2.	Велика Морава	Багрдан	78.84	78.48
3.	Велика Морава	Ћуприја	77.24	76.94
4.	Велика Морава	Жабарски	73.97	73.66

		мост		
5.	Велика Морава	Љубичевски мост	71.73	71.40

Хармонизацију висинског система мреже хидролошких станица површинских вода Републичког хидрометеоролошког завода је извршио Републички геодетски завод – Сектор геодетских послова на основу тачке 9. Споразума о сарадњи на реализацији активности из Акционог документа за санирање последица поплава, у оквиру Предприступног инструмента ЕУ-ИПА 2014, број 95- 252/2015 од 7. јуна 2018. године.

4. КАРАКТЕРИСТИЧНИ ПОДАЦИ ПОДРУЧЈА

4.1. ГЕНЕРАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПОДРУЧЈА

4.1.1. Географски положај

Општина Параћин се налази у средњем Поморављу, у котлини горњег тока Велике Мораве, на тераси реке Црнице која протиче кроз центар града и на 130 метара релативне надморске висине. Већим делом се налази са десне стране Велике Мораве, на обалама њених притока: Црнице и Грзе, с тим што су пет насеља (Својново, Поточац Рашевица, Трешњевица и Сињи Вир) на левој страни обале, у подножју планине Јухор.

Територија општине Параћин има површину од 541,7 км² са укупно 36 катастарских општина. На територији општине се налази 35 насељених места, са укупно 46.103 становника (прелиминарни подаци Пописа становника из 2022. год.). Општина се граничи са севера општинама Ћуприја и Деспотовац, са истока општином Бољевац, са југа општинама Ражањ и Ћићевац, а са запада општинама Варварин и Јагодина.

По географском положају подручје општине Параћин се налази у долини Велике Мораве, између обронака планине Јухор на западу и Кучајских планина на истоку. Западни део општине простире се на обронцима планине Јухор, у средишњем делу прелази у равничарско подручје, да би источним делом поново прешло у брдско планинско подручје.

4.1.2. Климатске карактеристике

Параћин се налази у подручју умерено–континенталне климе, са извесним специфичностима и карактеристикама субхумидне климе. Географски положај и рељеф општине Параћин утичу на формирање климе. Високе планине са југа и југоистока спречавају утицај средњоморске климе, а отвореност према Панонској низији ствара услове за стварање умерено-континенталне климе са хладним зимама и топлим летима, уз извесна одступања у пролећном периоду године када су јача топлија струјања са југа. Око 40% периода године је ветровито, а 60% је без ветрова (тишина).

У општини Параћин доминира неколико ветрова:

Кошава је југоисточни ветар, који дува са Карпата. Доноси суво и хладно време и има велики утицај на локалну климу. Најчешће дува током јесени и зиме. Удари ветра могу достигати брзину и до 70 км/час, мада се просечна брзина ветра креће између 25 и 45 км/час.

Северац – је хладан и сув ветар који долази са севера или северозапада, са источних обронака Алпа.

Јужни ветар – је у народу познат као Југовина или Југ, топао и сув (ређе влажан) ветар. Дува долином Јужне и Велике Мораве.

Западни ветар – је хладан и релативно влажан ветар. Долази са босанских планина и најчешће са собом доноси падавине: кишу, град или снег.

Моравац – је хладан и сув ветар који дува са севера, долином Велике и Јужне Мораве. Представља скуп кошаве, северца и западног ветра. Долази речним долинама, а захвата и по више десетина километара источно и западно.

Југозападни ветар – је топао (ретко хладан) и влажан ветар. Долази са Јадранског мора и дува у југозападној Србији, а понекад и у Поморављу.

Средња годишња температура ваздуха износи 11,2–11,7°C. Средње месечне температуре ваздуха се крећу од - 0,8 °C у јануару, до + 22,2 °C у јулу.

Просечна годишња количина падавина на територији општине Параћин износи 631,9 мм/м². Најбогатији падавинама је месец мај са просечним падавинама од 78,9 мм, а најсувљи март са 35,8 мм и септембар са 39,2 мм/м². Расподела по годишњим добима показује да је највише падавина у летњем периоду са просечном количином од 176,8 мм. После лета најкишовитије је пролеће са 170,5 мм, затим јесен са 148,8 мм, а најмање падавина има зими 135,8 мм.

Најчешћа плављења се јављају у пролеће кад почне да се отапа снег са околних брда и планина или кад дође до обилнијих пролећних падавина, али и у јесен када падају упорне јесење кише.

4.1.3. Релјеф са хидрографском мрежом

Параћин се развио у алувијалној равни реке Велике Мораве и њене притоке Црнице. То су остаци старих речних тераса, које се постепено уздижу од коте 124,5 метара надморске висине (у даљем тексту „мнв“) до 160 мнв. Алувијална равна и ниже речне терасе углавном су покривени алувијалним седиментима. То су претежно шљункови, пескови и глине. Ниско побрђе источног обода котлине такође је изграђено од ових седимената. Изузетак чини комплекс Чукаре, узвишење са котом од 329 мнв. Овај комплекс је изграђен од старијих палеозојских стена и у овим стенама је усечена клисура реке Црнице. Хидрографску мрежу општине чине реке: В.Морава, Црница и Јовановачка река, које спадају у реке I реда и реке Грза и Суvara са потоцима који се уливају у Црницу или се разливају ка алувијалној равни Велике Мораве и спадају у водотоке II реда. Повремено је територија Општине угрожена површинским и подземним водама, најчешће с пролећа и јесени.

4.1.4. Саобраћајна инфраструктура и систем веза

На територији општине Параћин функционише друмски и железнички саобраћај, Код процењивања могућих опасности од елементарних непогода и других несрећа у области саобраћаја, значајно је указати на следеће објекте:

1.Путна мрежа	2.Железнички саобраћај	3.Остали објекти

- аутопут, - државни путеви 1. реда, - државни путеви 2. реда, - општински путеви, - некатегорисани путеви, - друмски мостови	- магистрална пруга - индустријски колосеци - железнички мостови,	- аутобуска станица, - железничка станица.
--	---	---

Општина Параћин лежи на раскрсници врло важних међународних саобраћајница: на 156. километру међународног пута Е–75 (коридор 10) ка Нишу и Блиском истоку, на почетку међународног пута Е–761 за Зајечар и Бугарску, на прикључку за саобраћајницу ка Крушевцу, Краљеву, Црној Гори и Федерацији БиХ.

Локална самоуправа се стара о следећим општинским путевима:

Р.бр.	Од места до места	Дужина у километрима		
		Савремени коловоз	Туцаник	Земљани
1	Параћин (почетак ул. Кајмакчаланска) -Шавац- ОП-2 (Чепуре)	6.10	-	-
2	Параћин (почетак ул. Кајмакчаланска) -Чепуре- државни пут II реда бр. 217 (сада – Државни пут II А редабр.187) (Рашевица)	8,00	-	-
3	Државни пут I реда бр.5 (сада: Државни пут I Б реда бр.36) – Главица – пут ОП 15	1.70	-	-
4	Државни пут II реда број 214 (сада: Државни пут II А реда бр. 158) (Стрижа)-Лебина-(кроз насеље – горњи пут – раскрсница испод доње чесме лево) – ОП 8 (Мириловац)	6.10	-	-
5	Државни пут II реда број 214 (сада: Државни пут II А реда бр.158) (Стрижа) -Доње Видово-Горње Видово	12.50	-	4.5
6	Државни пут II реда број 214 (сада: Државни пут II А реда бр.158) –Крежбинац-Бусиловац-Голубовац-Плана-Лешје - Државни пут I реда бр.5 (сада: Државни пут I Б реда бр.36)	16.5	-	-
7	Државни пут II реда број 217 (сада: Државни пут II А реда бр.187) – Својново	4.60	-	-
8	ОП 9 - Мириловац- ОП6 (Плана-центар)	8.12	-	-
9	Државни пут I Б реда бр.5 (сада: Државни пут I Б реда бр.36) (Параћин петља) веза ОП 8 – ОП 6 – Доња Мутница	12.30	-	-
10	Државни пут I реда бр.5 – ОП 9 (Доња Мутница)	0.14	-	-
11	ОП 9 (Доња Мутница) –Клачевица (школа)	2.20	-	-
12	Државни пут II реда број 273 (Поповац) (сада:	5.50	-	-

	Државни пут II Б реда број 387) - Стубица – граница КО Сење (општина Ћуприја)			
13	Државни пут II реда број 273 (Поповац) (сада: Државни пут IIБ реда бр. 387) – Забрега (МЗ)	3.30	-	-
14	Државни пут II реда број 273 (сада: Државни пут II Б реда бр. 387) (Поповац) – Буљане – Шалудовац – Горња Мутница - Државни пут I реда број 5 (сада: Државни пут I Б реда бр. 36)	11.36	-	-
15	Параћин – Главица - Државни пут I реда број 5 (сада: Државни пут I Б реда бр. 36) (стара веза) (Давидовац)	6.00	-	-
16	Државни пут II реда број 1036 (сада: Државни пут II Б реда бр. 388) – планинарски дом (Грза)	0.14	-	-
17	Државни пут I реда број 5(сада: Државни пут I Б реда бр. 36) – Давидовац (МЗ)	1.66	-	8
18	Параћин (пружни прелаз- Буљанка – река Велика Морава- Државни пут II реда, број 217 (сада: Државни пут II А реда бр. 187) (Трешњевица)	6.50	4.43	-
19	Државни пут II реда број 214 (сада: Државни пут II А реда бр. 158) – Ратаре – Горње Видово – Сикирица – државни пут II реда број 214 (сада: Државни пут II А реда бр. 158)	4.27	-	-
20	Државни пут II реда број 214 (сада: Државни пут II А реда бр. 158) (Дреновац)– граница КО Доњи Катун (општина Варварин)	3.20	-	-
21	ОП 19 (Ратаре) – ОП 5 (Доње Видово)	3.40	-	-
22	ОП 13 (Забрега) – ОП 12 (Стубица)	1,60	-	1.1
23	Државни пут II реда број 273 (сада: Државни пут II Б реда бр. 387) (Бошњане) – ОП16- ОП9 (Доња Мутница) ОП 15	6.50	-	0.8
24	држ.пут IIБ реда бр.36 - Горња Мутница	4.20	-	-
25	ОП 14 (Буљане) – Државни пут II реда број 1036 (сада: Државни пут II Б реда бр. 388)	9.10	-	-
26	Државни пут II реда број 273 (Бошњане) (сада: Државни пут II Б реда бр. 387) - Везировац (општина Ћуприја)	3.30	1	3.5
27	ОП 12 (Стубица) – Добричево (општина Ћуприја)	6.20	-	-
28	ОП14 (Горња Мутница) – Државни пут I реда број 5 (сада: Државни пут I Б реда бр. 36) (Извор)	4.70	-	-

29	Параћин (Текијски поток) – Текија- ОП 4 (Лебина)	3.70	-	-
30	ОП7 (Својново) – Манастир "Свети Никола"	1.60		
31	ОП 5 (Доње Видово) – Мост на Великој Морави (веза општина Варварин	0.40		
32	ОП32 (Лешје) – Манастир „Покров Пресвете Богородице”			
33	ОП6 (Лешје) –Плана (црква) - (граница КО Скорица)	2.30		
34	ОП31 (Доње Видово) – ОП2 (Чепуре)	3.33		
35	Државни пут I реда број 5 (сада: Државни пут I Б реда бр. 36) (Извор)- ОП11 (Клачевица)			
36	ОП4 (Лебина) – ОП6 (Бусиловац)			
37	ОП29 (Текија) – ОП4 (веза са Државн. Пут. II реда број 214) (сада: Државни пут II А реда бр. 158)	1.70		
38	ОП19 (Сикирица) – ОП20 (Дреновац)			
39	ОП21(Ратаре) – ОП2 (Чепуре)			
40	Потоцац (центар) - државни пут II реда број 217 (сада: Државни пут II А реда бр. 187) - ОП 2			
	С В Е Г А	172.22	5.43	23.33

Мере које се морају предузети у циљу очувања постојеће саобраћајне инфраструктуре су пре свега редовно и квалитетно одржавање коловоза (крпљење рупа), одржавање банклина, јаркова, пропуста, сечење шибља, дрвећа и другог растиња. То се мора одвијати континуирано и мора бити планирано у свим годишњим програмима.

4.1.5. Пољопривредно земљиште

Општина Параћин располаже са 31.512.670 хектара пољопривредног земљишта. Просечна величина поседа је 3,12 хектара, а просечна величина парцела је 0,26 хектара. Заступљено је 8 класа земљишта од којих је најбројнија IV катастарска класа на површини од 7 515,17 ха. Од култура су најзаступљеније њиве.

Примена савремене механизације у пољопривредној производњи захтева и уређивање путева и саобраћајница у складу са тим потребама, те се у те сврхе издвајају значајна средства. Стање постојећих пољских путева захтева редовно одржавање и уређење путне мреже. У катастарским општинама у којима је спроведена комасација, или у којима се тренутно ради комасација, пољски путеви су детаљно испланирани и чине једну целину са осталим површинама.

Брдско-планинско подручје општине је подложно ерозији, посебно у К.О. Г.Мутница, Грза, Сисевац и Клачевица, где се врши подизање шумских засада, гајење вишегодишњих засада и засејавање пашњака да би се спречила ерозија земљишта.

4.2. Процена угрожености

4.2.1. Процена сливних подручја и процена могуће угрожености

Историјат поплава, нарочито у задњих 30 година, указује на чињеницу да су поплаве на овом подручју и даље могуће, без обзира на уређивање водотока Велике Мораве, Црнице и њихових притока. То је потврдила и елементарна непогода - поплава која је задесила општину Параћин 15. маја 2014. године.

Појава великих вода дешава се два пута годишње и то: у пролеће и у јесен. Велике воде водотокова јављају се у марту и последица су падавина које се углавном јављају у овом месецу. Други максимум јавља се у новембру. Међутим, задњих 5-6 година је запажено да се велике воде јављају и у току зимских месеци, када долази до топљења снега, а и услед високих температура и падавина неадекватних за зимске месеце. Ипак највеће количине воде потоци спроведу у пролеће.

На територији општине Параћин постоји више бујичних потока. Њихова карактеристика је да су кратког тока, да се брзо формирају и да услед тога имају велику разорну моћ, па су поплаве могуће у делу града према насељу Текија и Стришком насељу где највише проблема прави Бурдељски поток.

Највећа угроженост од водотока на територији општине Параћин је од река:

- **Велике Мораве** (водоток I реда) која при великим поплавама угрожава и прави велике штете у селима: Сињи Вир, Трешњевица, Рашевица, Поточац, Својново, Шавац и Чепуре.
- **Црнице** (водоток I реда) која прави штете у селима: Поповац, Давидовац и Главица
- **Грзе** (водоток II реда) која угрожава насеље Грза и села Извор и Давидовац
- **Јовановачке реке** (водоток I реда), која угрожава села: Сикирица и Дреновац
- **Суваре** (водоток II реда), која угрожава село Горња Мутница

У 2023. години поплавлјене су велике површине пољопривредног земљишта 1614 ха у селима Сињи Вир, Трешњевица, Рашевица, Поточац, Својново, Горње и Доње Видово, Сикирица, Дреновац и Параћин – ван варош, где се један део поплавлјених површина налази у нештићеном подручју. У 2024. години је била суша, као равнотежа поплавама из 2023.год.

Најчешћи узроци опасности од поплава су:

- мала пропусна моћ водотокова због сужења протицајног профила услед присутне вегетације и насипања шутом, биљним и животињским отпадом,
- мала пропусна моћ у зонама мостова и прелаза преко водотокова у насељима,
- оштећени насипи,
- висок ниво подземних вода,
- појава леда на водотоцима и његово покретање услед наглог отопљења и стварање брана или чепова на водотоцима обично у захвату мостова.
- смањење зелених површина и дрвенастих биљака које служе да смање ефекат поплаве и брже упију вишак воде.

У време високог водостаја Велике Мораве и топљења снега долази до појаве високог нивоа подземних вода које изазивају плавлјења пољопривредног земљишта углавном у захвату водотока Велике Мораве, при чему су углавном поплавлјене обрадиве површине. До нагомилавања леда на водотоцима може доћи након екстремно ниских температура при чему се водотоци заледе, а онда након наглог отопљавања и топљења снега, долази до покретања леда и подизања нивоа воде, што доводи до плавлјења.

Акумулациона језера на територији општине Параћин су :

- два вештачка језера на горњем току реке Грзе са бетонском браном. Уколико би дошло до евентуалног пуцања бране, било би угрожено викенд насеље које се налази низводно.

4.2.2. *Анализа ризика за елементарну непогоду поплава – највероватнији сценарио Процена вероватноће*

Табела за исказивање вероватноће

Категорија	Вероватноћа или учесталост			Одбрана
	Квалитативно	Вероватноћа	Учесталост	
1.	Занемарљива	< 1 %	1 догађај у 100 година и ређе	
2.	Мала	1-5 %	1 догађај у 20 до 100 година	X
3.	Средња	6-50 %	1 догађај у 2 до 20 година	
4.	Велика	51-98 %	1 догађај у 1 до 2 године	
5.	Изразито велика	> 98%	1 догађај годишње или чешће	

Табеле за исказивање последица по друштвену стабилност – укупна материјална штета на критичној инфраструктури

Последице по друштвену стабилност – укупна материјална штета на критичној инфраструктури			
Категорија	Величина последица	Критеријум	Одабрано
1.	Минимална	< 1% буџета	
2.	Мала	1 - 3% буџета	X
3.	Умерена	3 -5% буџета	
4.	Озбиљна	5 - 10% буџета	
5.	Катастрофална	> 10% буџета	

4.2.3. *Генерални закључак о угрожености подручја општине Параћин*

Процена угрожености територије општине Параћин, која се даје у оквиру овог плана, базирана је тренутно на расположивим подацима. За опширнију, детаљнију и тачнију процену неопходна је опширнија анализа и израда одговарајуће пројектно–техничке документације од стране неке од сертифицираних кућа.

После поплаве која је задесила општину Параћин 15. маја 2014. године, много је урађено на регулисању водотокова I и II реда. **На Црници је регулисан минор корита реке и направљен је заштитни зид - обалоутврда** који треба да штити подручје општине од појаве великих вода, али и од плављења стамбених објеката и пољопривредног земљишта које се налази у сливу реке Црнице. На тај начин спречена је могућност поплаве која би могла да угрози само језгро града, као што се то десило 2014. године.

Да би се спречила дубинска и бочна ерозија корита реке Суваре кроз насеље, у више наврата су извођени регулациони радови у кориту узводно и низводно од насеља Горња Мутница, па до ушћа у реку Црницу. Суvara добрим делом пролази кроз пољопривредно земљиште и одликује се обраслим делимично нестабилним обалама и на појединим деловима јако кривудавим током, па је на појединим деловима тока долазило до плављења пољопривредног земљишта. Регулацијом тока, смањена је могућност плављења.

Регулисани су и очишћени од вегетације, шута и разног наноса многи канали у селима: Извор, Клачевица, Својново, Текија, Дреновац, Голубовац, Лешје, Поточац, Стрижа, Текија, Доња Мутница и Горња Мутница, чиме је повећана пропусна моћ канала. Тиме је смањена могућност од плављења бујичних водотока.

Генерални закључак је да Општина Параћин из године у годину ради на регулисању водотокова на свом подручју, тако да не постоји велики ризик од појаве бујичних поплава на водотоцима II реда, нити могућност елементарне непогоде – поплаве у размерама као у 2014. години. Поплаве се дешавају углавном у небраћеном подручју.

4.3. Критеријуми и услови за проглашење одбране од поплава на водама II реда

4.3.1. Критеријуми и услови за проглашење редовне и ванредне одбране од поплава од унутрашњих вода

Одбрана од поплава од унутрашњих вода проглашава се на хидромелиорационом систему за одводњавање у јавној својини у зависности од остварених услова по бар једном од **четири меродавна критеријума**:

- А** – капацитет евакуационог објекта,
- Б** – испуњеност каналске мреже водом,
- В** – засићеност земљишта и
- Г** – појаве снежног покривача и леда.

Редовна одбрана од поплава од унутрашњих вода проглашава се када је испуњен један од услова по критеријумима А, Б, В и Г са индексом 1.

Ванредна одбрана од поплава од унутрашњих вода се проглашава када је испуњен један од услова по критеријумима А, Б, В и Г са индексом 2, тј. када утврђеним режимом рада хидромелиорационог система није могуће спречити плављење мелиорационог подручја, односно његовог дела.

Када је испуњен један од услова по критеријумима А, Б, В и Г са индексом 3. уз истовремено погоршање режима унутрашњих вода и постојање опасности од директног плављења насеља и инфраструктурних објеката, постоји потреба проглашења ванредне ситуације услед поплава од унутрашњих вода.

Критеријум А – Капацитет евакуационог објекта

Услов А1 – евакуациони објекат не може да одржава прописани ниво ни после непрекидног рада до 24 часа, или у случају гравитационог испуста уколико је у пријемнику испуњемо минор корито

Услов А2 - евакуациони објекат не може да одржава прописани ниво ни после непрекидног рада од 48 часова, или је у случају гравитационог испуста за реципијент проглашена редовна одбрана од поплава од спољних вода

Услов А3 - евакуациони објекат не може да одржава прописани ниво ни после непрекидног рада од 72 часа, као и у случају хаварије, или ако је у случају гравитационог испуста истовремено за реципијент проглашена редовна одбрана од поплава од спољних вода

Критеријум Б – Испуњеност каналске мреже водом

Услов Б1 – каналска мрежа на појединим деоницама је у толикој мери испуњена водом, да прети изливање воде из канала, односно пријем воде у канале је отежан

Услов Б2 – на појединим деоницама долази до изливања воде из канала на околни терен, односно пријем воде у канале је изразито успорен

Услов Б3 - на појединим деоницама долази до изливања воде из канала на околни терен, односно пријем воде у мрежу је онемогућен

Критеријум В – Засићеност земљишта

Услов В1 – Засићеност земљишта до максималног водног капацитета на сливу са појавом поплавлених површина до 1% површине система

Услов В2 - Засићеност земљишта до максималног водног капацитета на сливу или до 5% површине система поплављено

Услов В3 - Засићеност земљишта до максималног водног капацитета на сливу или више од 5% површине система поплављено. Поплављени поједини индустријски објекти, саобраћајнице и стамбени објекти

Критеријум Г – Појава снежног покривача и леда

Услов Г1 – Висок снежни покривач на сливу хидромелиорационих система за одводњавање, каналска мрежа засута снегом и делимично залеђена. Прогноза времена – пораст температуре и нагло топљење снега

Услов Г2 - Висок снежни покривач на сливу хидромелиорационих система за одводњавање, каналска мрежа засута снегом и залеђена. Нагли пораст температуре, топљење снега, поплављено земљиште на смрзнутој подлози.

Услов Г3 - Висок снежни покривач на сливу, каналска мрежа залеђена. Нагло топљење снега и кишне падавине, поплављено земљиште на смрзнутој подлози.

Одбрану од поплава од унутрашњих вода на хидромерилационим системима за одводњавање у јавној својини, по фазама проглашава и укида наредбом руководиоца на мериолационом подручју, на предлог руководиоца хидромерилационог система, а у складу са условима и критеријумима.

Уобичајени приступ одбрани од великих вода на већим рекама са увођењем степена редовне и ванредне одбране није могуће применити код водотока са бујичним хидролошко - хидрауличким режимом. Нагли надолазак и кратко трајање великих вода најчешће не оставља довољно времена за проглашавање одбране од поплава.

На основу анализе узорка до сада забележених бујичних поплава и базе осматраних података у општини Параћин предложени су критеријуми за алармирање система за рану дојаву

бујичних поплава. Како је утврђено да постоји директна веза између висине и интензитета кише и протицаја, потребно је дефинисати:

- а) критеријуме за алармирање на основу падавина и**
- б) критеријуме на основу водостаја.**

Критеријуми ће имати 3 степена:

1. аларм I реда (упозорење)
2. аларм II реда
3. аларм III реда

Критеријуми за алармирање на основу падавина су:

- Сигнал аларм I реда - упозорења се емитују одговорном људству када пада киша просечног интензитета преко 20 мм/30 мин
- Сигнал аларма II реда се емитује одговорном људству када пада киша просечног интензитета преко 30 мм/30 мин
- Сигнал аларма III реда се емитује када киша има просечни интензитет преко 40 мм/30 мин и траје дуже од 1. сата.

Критеријуми на основу водостаја:

- Сигнал аларма I реда се емитује тек када водостај достигне 0,5 м у кориту водотока на мерном месту
- Сигнал аларма II реда се емитује када водостај пређе 1,0 м
- Сигнал аларма III реда се емитује када водостај пређе 1,5 м

Одбрану од поплава од унутрашњих вода на хидромелиорационом систему за одводњавање у јавној својини, по фазама проглашава и укида наредбом руководиоца на мелиорационом подручју, на предлог руководиоца хидромелиорационог система, а у складу са условима и критеријумима.

4.3.2. Критеријуми за проглашење редовне и ванредне одбране од нагомилавања леда

Ванредна одбрана од нагомилавања леда на водотоцима Дунав, Сава и Велика Морава, настаје при покривености водног огледала већој од 60% површине. На осталим водотоцима ванредна одбрана настаје када након ледостаја почиње покретање и нагомилавање леда.

4.3.3. Критеријуми за укидање одбране од поплава на водама II реда

Командант Штаба за ванредне ситуације, у сарадњи са стручно оперативним тимом за одбрану од поплава, проглашава и укида одбрану од поплава на водотоцима II реда, а у складу са условима и критеријумима утврђеним Оперативним планом одбране од поплава за текућу годину. Члан Штаба за ванредне ситуације задужен за мере заштите од поплава о предузетим радњама обавештава надлежног руководиоца из републичког оперативног плана.

Критеријум проглашења и укидања одбране од поплава може бити само хидролошка и метеоролошка прогноза меродавне кише у односу на степен zasiћености тла и очекиваних (прогнозираних) водостаја на водама II реда.

4.4. Оперативне мере заштите од поплава

Штаб за ванредне ситуације доноси наредбе о предузимању превентивних мера у складу са условима и критеријумима утврђеним Оперативним планом одбране од бујичних поплава за 2025. годину, а то су:

- А) Праћење водостаја и процена угрожености од поплава,
- Б) Увођење сталног дежурства
- В) Ангажовање водопривредних организација за одбрану од поплава у складу са утврђеним плановима
- Г) Обустављање и ограничавање саобраћаја на комуникацијама на подручју угроженом од поплава
- Д) Ангажовање на одбрани од поплава предузећа која располажу покретним средствима неопходним у изради насипа, просека, и др. радова битни за одбрану од поплава
- Ђ) Ангажује додатну радну снагу и материјално-техничка средства ради ефикаснијег спровођења одбране
- Е) Одређују се места за евакуацију становништва и материјалних добара из подручја угроженог поплавом
- Ж) Снабдевање здравом пијаћом водом подручја угрожена од поплава
- З) Информисање и едукација јавности

4.4.1. Превентивне мере заштите од поплава

У одбрани од поплава, највећи значај имају превентивне мере заштите, које морају обухватити просторну целину водотока, приобаља и слива. Основни циљ превентивних мера састоји се у смањењу вероватноће појаве изливања великих вода и редукцији потенцијалних штета од поплава. Трошкови превентивних мера су велики и захтевају период реализације од неколико година.

Превентивне мере и радови на заштити од поплава деле се на: инвестиционе и неинвестиционе.

Инвестиционе се деле на: активне и пасивне.

Активне су:

- Изградња и коришћење узводних 'чеоних' микроакумулација и ретензија;
- Изградња преграда и прагова;
- Изградња регулација и обалоутврда;
- Уређење водотокова у циљу повећања пропусне моћи корита;
- Уређење сливних подручја у циљу остварења равномернијег отицања воде;
- Изградња ободних канала и каналских система којима се управља режимом великих вода и штите брањена подручја.

Пасивне су:

- Изградња заштитних система и кејских зидова;
- Изградња одбрамбених насипа (регулациони, запречни, оградни, спојни, захватни, насипни на каналима и водовима, мостни, путни, железнички и привремени;
- Санација јаруга;
- Редовно чишћење корита и преграда од наноса, вегетације и смећа;

- Мелиорације деградираних шума, ливада и пашњака;
- Подизање воћњака или шума на терасама;
- Санирање клизишта;
- Мостове треба градити са већом пропусном моћи.

Неинвестиционе мере су:

- Чишћење дивљих депонија нарочито у зони водотокова;
- Обележавање на терену линије допирања максимално могућег поплавног таласа који би настао рушењем и преливањем брана на хидроакумулацији;
- Организација система јавног узбуђивања на већим водотоковима и високим бранама ради благовременог обавештавања о опасностима од поплава и спровођења евакуације;
- Оспособљавање становништва за заштиту и спасавање од поплава кроз личну и узајамну заштиту;
- Оспособљавање повереника и заменика повереника;
- Оспособљавање предузећа из области водопривреде за заштиту од поплава и уношење њихових задатака у планове одбране од поплава;
- Оспособљавање јединица цивилне заштите, посебно специјализоване за спасавање на води и под водом;
- Организација вежби цивилне заштите у циљу усавршавања радњи и поступања из области заштите спасавања од поплава са акцентом на евакуацију, склањање и збрињавање;
- Израда планова заштите спасавања од поплава.

Органи ЈЛС и друга правна лица приликом обезбеђења заштите од елементарних непогода и других несрећа, приоритетно спроводе превентивне мере заштите у складу са својим надлежностима. Активност виталних система и континуитет у раду (медицинска служба, заштита од пожара, полиција и др.) су врло битни за све време трајања поплава. У оквиру одбране од поплава морају се благовремено предузети одређене активности на комуналној инфраструктури – електричним и водоводним инсталацијама, како би се елиминисала опасност по људске животе и ублажила материјална штета (одговорни у виталним органима унапред дефинишу где, ко и када треба да изврши прекид снабдевања и поновно укључење електричне енергије и инсталација). Одговорни за контролу саобраћаја предузеће хитне и неопходне мере како би се спречило загушење и прекид комуникација, нарочито у време евентуалне евакуације становништва из угроженог подручја. Контрола саобраћаја потребна је за време, пре и после поплава, дакле у свим фазама одбране од поплава.

На свим водотоцима II реда на територији Општине Параћин потребно је планирати чишћење корита и растиња у кориту река, у складу са финансијским средствима планираним Буџетом општине Параћин за текућу годину. Обзиром да се заштита одбране од поплава, бујица и других нерегулисаних водотока у Месним заједницама врши преко повереника и заменика повереника ЦЗ (Председника савета месних заједница), уколико средства предвиђена Буџетом општине нису довољна за чишћење водотока, повереници ће позвати волонтере и локално становништво да очисте водотоке и уклоне растиње и препреке које онемогућавају нормални проток воде кроз корито водотока.

Општински штаб за ванредне ситуације може да уведе приправност свих надлежних субјеката, а у циљу предузимања превентивних и оперативних мера заштите становништва и материјалних добара на територији општине Параћин, од снега, снежних наноса, ледених дана, због најаве обилних падавина, града и олујног ветра, а на основу упозорења РХМЗС. Предузимањем превентивних мера, не може се сасвим елиминисати опасност од поплава.

Неопходно је предвидети и организовати "пасивну одбрану". Реализација планираних активности зависи од конкретне ситуације и процене величине поплавног таласа.

Кроз израду и усвајање просторних планова надлежних органа локалне самоуправе треба уградити све захтеве заштите од поплава кроз урбанистичко уређење насеља, насељених места и индустријских зона, израдити планове заштите и спасавања од поплава и обезбедити прилагођавање захтевима заштите становника и материјалних добара од поплава.

4.4.2. Редовна одбрана од бујичних поплава

Редовна одбрана од бујичних поплава се проглашава када водостај на меродавној водомерној станици или другом мерном месту достигне ниво редовне одбране из оперативног плана, а очекује се даљи пораст водостаја или када су заштитни објекти угрожени услед дуготрајно високих водостаја. На основу добијених информација од Републичког хидрометеоролошког завода о падавинама у сливу и наглом порасту водостаја, Штаб за ванредне ситуације процењује степен опасности, активира надлежно људство, потребне мере и механизацију, а ако очекивана поплава превазилази одбрамбене капацитете проглашава ванредну ситуацију. Активирају се Јавна предузећа као субјекти од посебног значаја за заштиту и спасавање, јединица цивилне заштите, водопривредно предузеће у сарадњи са МУП - ом и Добровољно ватрогасно друштво Параћин.

У току редовне одбране од бујичних поплава предузимају се мере осматрања и праћења кретања водостаја и по потреби мере неопходне за спречавање нежељених појава. Током редовне одбране од поплава Штаб обезбеђује свакодневно праћење ситуације од стране комуналне инспекције која обилази терен у периоду од 7,00 до 24,00 часа, а затим обилазак терена и праћење ситуације преузима полицијска станица у периоду од 24,00 до 7,00 часова.

Повереницима цивилне заштите се налаже да прате стање водотокова на територији своје Месне заједнице и да о било каквом проблему обавештавају локалну самоуправу.

4.4.3. Ванредна одбрана од бујичних поплава

Ванредна одбрана од бујичних поплава се проглашава када изграђени системи за одводњавање и канализациона мрежа нису у могућности да у задовољавајућем року одведу поплавне воде са угроженог подручја, где постоји ризик од угрожавања сигурности грађана и штета на материјалним добрима. Такође, ванредна одбрана од бујичних поплава се проглашава у случају најаве екстремно јаких пљускова, наглог топљења снега или коинциденције ових појава, када се очекује пораст нивоа бујичне масе, изливање из корита или оштећење одбрамбених грађевина.

Наредба о проглашењу и укидању одбране од поплава доставља се:

1. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде – главном координатору;
2. Јавном водопривредном предузећу – главном координатору
3. Надлежном предузећу које спроводи одбрану од поплава – секторском руководиоцу ;
4. Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације – Републичком центру за обавештавање и надлежном штабу за ванредне ситуације;

Штаб за ванредне ситуације Општине Параћин налаже ЈКП "Црница" да стави у стање приправности механизацију и људство и припреми џакове за песак, ради предузимања потребних мера на заштити од поплава. Мере у току ванредне ситуације услед појаве бујичних поплава су дефинисане одредбама Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним

ситуацијама. Предузимају се мере организоване евакуације становништва и имовине, уз благовремено обавештавање (центри за обавештавање и узбуђивање) и упозоравања локалне самоуправе и јавности на опасност од поплава, по потреби и одговарајуће мере, а непосредно након проласка великих вода, предузимају се неопходне мере на отклањању последица на поплављеном подручју, у водотоку и на постојећим заштитним објектима, у складу са планом за деловање у случају ванредних ситуација.

Мере у току ванредне одбране од бујичних поплава:

- мере непрекидног осматрања и праћења кретања водостаја, појава и стања заштитних објеката
- мере и радови за очување стабилности заштитних објеката и за отклањање нежељених појава
- мере непрекидног осматрања, обавештавања и упозоравања локалне самоуправе и јавности на опасност од поплава
- мере на отклањању последица у водотоку и на постојећим заштитним објектима.

Ванредно стање услед бујичних поплава настаје када није могуће са људством, средствима и постојећим капацитетима за одбрану отклонити опасност од поплава ширих размера. Штаб за ванредне ситуације предлаже председнику општине хитно проглашење ванредне ситуације одбране од поплава на угроженој територији. Неопходно је ангажовање додатне радне снаге и механизације, ради предузимања већих радова (прокопавања нових канала, ангажовања покретних црпних агрегата и сл.).

Активирање и употребу правних субјеката наређује Општински штаб за ванредне ситуације. У случају потребе за ангажовањем додатних правних лица за потребе заштите и спасавања, а на препоруку Штаба, овлашћен је председник општине да са ангажованим правним лицима склопи уговор. Средства за надокнаду трошкова насталих ангажовањем додатних правних лица обезбеђују се из буџета општине.

Предузимају се мере организоване евакуације становништва и имовине, уз благовремено обавештавање и упозоравање јавности на опасност од поплава, а непосредно после проласка великих вода, предузимају се неопходне мере на отклањању последица на поплављеном подручју, у водотоку и на постојећим заштитним објектима.

4.5. Руковођење одбраном од поплава

За координацију одбране од поплава на јединственом водном простору Републике Србије задужен је главни координатор одбране од поплава, који има своје помоћнике.

За координацију одбране од поплава за територију ЈЛС задужен је члан штаба за ванредне ситуације надлежан за мере заштите од поплава.

На водном подручју Морава, где спадају реке Велика Морава и Црница (као воде I реда) **одбрану од поплава организује и спроводи ЈВП „Србијаводе“ – ВПЦ „Морава“ из Ниша.**

Одбраном од поплава на водама I реда (Великој Морави и Црници) руководи главни руководилац одбране од поплава и он је надлежан:

- да руководи на територији за коју је основано јавно водопривредно предузеће,
- да на предлог команданта Штаба нареди у случају потребе отварање хаваријског пропуста за проток поплавног таласа на прузи Параћин – Поповац,
- да на предлог команданта Штаба нареди у случају потребе отварање хаваријског пропуста за проток поплавног таласа на прузи Београд – Ниш.

Одбраном од поплава од унутрашњих вода на мелиорационом подручју руководи руководиоца одбране од поплава на мелиорационом подручју, који има заменика и помоћнике. Надлежни руководиоца одбране од поплава дужан је да надлежном штабу за ванредне ситуације и надлежној служби даје стручне предлоге по фазама одбране од поплава у циљу предузимања мера и активности за одбрану од поплава.

Одбрану од поплава организује и спроводи ЈЛС на својој територији, у складу са општим планом, републичким оперативним планом и локалним оперативним планом. Одбраном од поплава на водама II реда руководи Штаб за ванредне ситуације, у сарадњи са Стручно оперативним тимом за заштиту и спасавање од поплава на територији општине Параћин.

4.5.1. Штаб за ванредне ситуације

Скупштина општине Параћин је на својој седници од 14.02.2023. године донела Одлуку о образовању **Општинског штаба за ванредне ситуације**, који има задатак да руководи и координира активностима у вези са спасавањем и заштитом у ванредним ситуацијама. Општински штаб за ванредне ситуације је формиран на основу члана 29. став 1. тачка 3. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС" бр. 87/2018).

Општински штаб обавља следеће послове:

1. руководи и координира рад субјеката система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама на спровођењу утврђених задатака;
2. руководи и координира спровођење мера и задатака цивилне заштите;
3. разматра процене ризика, планова заштите и спасавања и друга планска документа и даје препоруке за њихово унапређење;
4. прати стање и организацију система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и предлаже мере за њихово побољшање;
5. наређује употребу снага система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, средстава помоћи и других средстава која се користе у ванредним ситуацијама;
6. стара се о редовном информисању и обавештавању становништва о ризицима и опасностима и предузетим мерама;
7. процењује угроженост од настанка ванредне ситуације и доставља предлог за проглашење и укидање ванредне ситуације;
8. наређује приправност субјекатаи снага системасмањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама;
9. сарађује са другим штабовима за ванредне ситуације;
10. ангажује субјекте од посебног значаја;
11. учествује у организацији и спровођењу мераи задатака обнове, реконструкције и рехабилитације, узимајући у обзир смањење ризика од будућих ванредних ситуација;
12. израђује предлог годишњег плана рада и предлог годишњег извештаја о раду и доставља надлежном органу на усвајање;
13. образује стручно – оперативне тимове за извршавање специфичних задатака из области заштите и спасавања;

Штаб је на својој седници одржаној 24.02.2023. године донео Закључак о образовању стручно – оперативног тима за заштиту и спасавање од поплава на територији општине Параћин.

Задатак Стручно-оперативног тима на територији општине Параћин је:

- обилажење насељених места и атара-угрожених подручја од поплава,

- сагледавање ситуације на терену-обрадивих површина под водом и угрожених објеката од вода,
- сачињавање прегледа најугроженијих делова атара, односно насељених места,
- успостављање сарадње са водопривредним предузећима и хидрометеоролошким заводом,
- праћење информација о могућим падавинама на територији општине,
- праћење стања водотока-процена дотока
- извештавање начелника Општинског штаба за ванредне ситуације о свом раду и прикупљеним информацијама,
- предлагање мера у циљу заштите и спасавања, односно реаговања у насталим ситуацијама из свог домена,
- поступање по наредбама, закључцима и препорукама Општинског штаба за ванредне ситуације.

Стручно-оперативни тим за заштиту и спасавање од поплава из члана 1. овог Закључка, може приликом извршавања задатака ангажовати сва потребна физичка и правна лица и потребна материјална и друга средства у оквиру своје надлежности, у складу са позитивно-правним прописима.

Општински штаб за ванредне ситуације може да уведе приправност свих надлежних субјеката, а у циљу предузимања превентивних и оперативних мера заштите становништва и материјалних добара на територији општине Параћин, од снега, снежних наноса, ледених дана, због најаве обилних падавина, града и олујног ветра, а на основу упозорења РХМЗС. Штаб обавештава поверенике и њихове заменике да су у обавези да исконтролишу стање на водотоку у њиховој МЗ и да доставе обавештење о било каквој промени на водотоку.

Приправност се уводи у сва Јавна предузећа, а задужена лица су директори предузећа, односно чланови Штаба. Они су у обавези да провере исправност својих машина које ће се користити у случају ванредне ситуације, као и да одреде лица која би била дежурна у тој ситуацији.

Комунална инспекција и Стручно – оперативни тим за заштиту од поплава су у обавези да изврше обиласке критичних локација на водотоковима II реда, да провере могућа загушења протицајних профила водотокова и поднесу извештај Штабу за ванредне ситуације.

МУП је у обавези да обезбеди лица која ће бити дежурна у време наступања опасности од поплава.

СПИСАК ПРИПАДНИКА ШТАБА ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ П А Р А Ћ И Н

Р. бр.	Име и презиме и бр. моб.тел.	Школска спрема и занимање	Радно место, телефон и Е-mail адреса	Адреса становања, телефон
1	Командант ВЛАДИМИР МИЛИЋЕВИЋ 069/3388273	ВСС Дипл.инж.пољ.	Председник општине 035/563-165; 563-007 Vladme1303@gmail.com	Параћин Боре Петровића 5
2	Заменик команданта ЈЕЛЕНА ВИДОСАВЉЕВИЋ 064/9736780	ВСС Мастер професор разредне наставе	Заменик председника општине 035/568-168 vidosavljevicjelena86@gmail.com	Параћин 27. марта 206
3	Начелник штаба ТИЈАНА	ВСС Дипл.правник	Начелник Општинске управе општине Параћин	Главица

	АНЂЕЛКОВИЋ – БОГДАНОВИЋ 065/9042445		tijana_bogdanovic@gmail.com	Параћин
4	Члан штаба за послове безбедности САША ИЛИЋ 063/576-737	ВСС	Начелник полицијске станице Параћин 2301978@gmail.com	Параћин
5	Члан штаба - Заштита и спасавање од поплава и несрећа на води ДЕЈАН СТОЈКОВИЋ 060/6600219	ВСС Дипл. правник	Директор ЈКП "ЦРНИЦА" 035/563-116 Ул. Чика Тасина 11 Dejanstojkovic007@gmail.com	Плана -Параћин
6	Информисање и узбуњивање САЊА БАЛМАЗОВИЋ 064/5628889	ВСС	Одсек за информисање Параћин 035/563-601 Sanja_balmayovic@paracin.rs	Параћин Краља Петра I - Ламела
7.	Стручно оперативни послови спасавања од поплава САША РУЖИЋ 065/8005300	ВСС Дипл.економиста	Директор пословног центра sruzic64@ gmail.com	Давидовац Параћин
8	Пружање прве медицинске помоћи Др. САЊА ЈОЦИЋ 064-1145766	ВСС лекар	Директор "Дома здравља" Параћин sanja.jocic@gmail.com	Параћин
9	Здравствено збрињавање угроженог становништва Др. САША БАЦИЋ 064/6801-871	ВСС Специјалиста хирург	Директор Опште болнице Параћин direktor@obparacin.rs 035/8155101; 035/562-03 87	Параћин Томе Живановића 34/1
10	Хитно успостављање јавних служби од општег интереса ЈЕЛЕНА РАДОВАНОВИЋ 065/9522471	ВСС мастер ек.	Начелница Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности 035/563-007 лок.116 035/563-165 факс. jelena_radovanovic@paracin.rs	Поповац Параћин
11	Збрињавање угрожених и настрадалих ДУШАН МИЈАЈЛОВИЋ 065/8527118	ССС аутомеханичар	Члан Општинског већа timiljko@gmail.com	Шавац Параћин
12	Члан штаба за евакуацију и збрињавање ЗОРАН ИСЛАМОВИЋ 060/56-53-210	ССС	Црвени крст Параћин 035/563-279 035/569-072 факс sekretar@crvenikrstparacin.rs	Параћин Брегалничка 27
13	Заштита од пожара и експлозија БОБАН ВУКАШИНОВИЋ	ВШС	Командант Ватрогасне јединице Параћин 035/561-111 тел и факс.: 035/571-764	Параћин Сутјеска 28

	064/8923-759		bobanvuk72@gmail.com	
14	Заштита од НУС ГОРАН ГАЈИЋ 064/317-4694	ВСС Професор одбране	ОВС, инспектор ЦЗ 035/562-907 035/562-909 факс nmgajapn@gmail.com	Краља Петра 1. 53а/1-4 035/564-204
15	Официр за везу са Војском Србије Капетан ПРЕДРАГ КОСТИЋ 066/8712924	ВСС	Представник војске Србије, официр за везу kzrrsbr@vs.rs	Булевар Зорана Ћинђића 35/31, Ниш
16	Технички и координациони послови ДЕЈАН МИЛАНОВИЋ 065/8105455	ВСС Дипл.правник	Општина Параћин Саветник за ППО и ВС dejan_milanovic@paracin.rs	Марије Бурсаћ 31 Параћин
17.	Заштита од пожара НЕНАД ДИМОВСКИ 064/9110011	ВСС	Председник Добровољног ватрогасног друштва (ДВД) dime@tehnoloska.net	Видовданска 3/25 Параћин

Капетан Предраг Костић је официр за везу – касарна Крушевац 037/416-019; 066/8712924

4.5.2. Задаци команданта, заменика команданта, начелника и повереника штабова

Командант Штаба

Командант Штаба је председник општине Владимир Милићевић, који:

- Сазива и председава седницама Штаба
- Обезбеђује услове за реализацију програма мера и активности за информисање и едукацију јавности;
- Организује у сарадњи са другим субјектима и спроводи програм мера и активности за обезбеђење прихватних центара за прихват људи и имовине у ванредним условима;
- Прати реализацију радова у складу са усвојеним плановима рада;
- Даје предлог надлежном органу за евакуацију становништва и имовине у ванредним околностима у координацији са Штабом за ванредне ситуације;
- Даје предлог за проглашење ванредне ситуације;
- Обезбеђује услове за спровођење мера и руководи активностима и радовима на отклањању последица поплава по престанку опасности.

Заменик команданта Штаба је заменик председника општине Милан Симић који, у одсуству команданта штаба или по његовом налогу, га у свему замењује.

Начелник штаба је Начелник управе за урбанизам, финансије, скупштинске и опште послове који у фазама припрема за одбрану од поплава врши следеће послове:

- Врши непосредан увид стања на угроженом подручју у сарадњи са Штабом и предлаже потребне мере;
- Спроводи наредбе Штаба, информисе га о стању на терену и прелаже предузимање радова и мера који изискују материјалне трошкове у току одбране као и за отклањање последица поплава;

- Организује реализацију потребних мера за неопходне и хитне радове на угроженим подручјима, по добијању сагласности руководиоца штаба;

- Води евиденцију о предузетим радовима и мерама и утрошеним средствима у току одбране и отклањању последица поплава и подноси извештај команданту Штаба у току и по завршетку одбране од поплава.

Повереници обављају следеће послове у свим фазама одбране:

- Врше непосредан увид у стање на поплављеном подручју и достављају информације штабу;
- Предлажу спровођење радова и мера на свом терену у зони одбране на водотоку;
- Организују и руководе хитним радовима и мерама у свом реону;
- Извештавају помоћника о предузетим мерама и воде евиденцију о стању на терену, ангажованом људству, механизацији и друго;
- Спроводе евакуацију становништва и стоке на подручјима својих месних заједница заједно са штабовима

Заштита одбране од поплава, од бујица и других нерегулисаних водотока у Месним заједницама врши се преко Председника савета месних заједница-повереника, а на основу наредби стручно-оперативног тима за одбрану од поплава, као и наредби Општинског штаба за ванредне ситуације (Списак Месних заједница са подацима и одговорним лицима у Прилогу).

САСТАВ СТРУЧНО- ОПЕРАТИВНОГ ТИМА ЗА ЗАШТИТУ И СПАШАВАЊЕ ОД ПОПЛАВА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ПАРАЋИН

Функција	Име и презиме, моб. телефон	Занимање	Радно место, бр.телефона и е-mail адреса	Адреса стана и бр.телефона
руководилац тима	Саша Ружић 065/800 53 00	Члан Општинског већа	Општина Параћин 035/563-601 srusic64@gmail.com	Давидовац
члан тима правник	Дејан Ђорђевић 063/116 33 13	Дипл.машинс ки инжењер	ЈКП "Црница" Параћин	Козарачка 9 Параћин
члан тима	Никола Ристић 065-852 43 28	Дипломирани грађевински инспектор	Управа за урбанизам, финансије, скупштинске и опште послове 035-563-601 nikola_ristic@gmail.com	Трешњевица
члан тима	Слађана Љутић 064-132-66-12	Саветник за послове у пољопривр.	Управа за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности sladjana_ljutic@paracin.rs	Мајора Гавриловића 6а/10

члан тима	Душан Мијајловић 065/8527118	Члан Општинског већа	timiljko@gmail.com	Шавац
члан тима	Ненад Атанасковић 064/112 68 72	Члан Општинског већа	Општина Параћин 035/563-601 nenad_atanaskovic@paracin.rs	Својново
члан тима	Андрејић Саша 063-576-888	Полицијска станица Параћин	Полицијска станица Параћин 035-561-105	Јосипа Ерјавца 56 035-566-912

4.6. Задаци, одговорност и координација субјеката руковођења у одбрани од поплава

Активност виталних система и континуитет у раду (медицинска служба, заштита од пожара, полиција и др.) су врло битни за све време трајања поплава. У оквиру одбране од поплава морају се благовремено предузети одређене активности на комуналној инфраструктури – електричним и водоводним инсталацијама, како би се елиминисала опасност по људске животе и ублажила материјална штета (одговорни у виталним органима унапред дефинишу где, ко и када треба да изврши прекид снабдевања и поновно укључење електричне енергије и инсталација). Одговорни за контролу саобраћаја предузеће хитне и неопходне мере како би се спречило загушење и прекид комуникација, нарочито у време евентуалне евакуације становништва из угроженог подручја. Контрола саобраћаја потребна је за време, пре и после поплава, дакле у свим фазама одбране од поплава.

4.6.1. Евакуација становништва угроженог од поплава

Заштита и спасавање од поплава подразумева спасавање људи и материјалних добара који могу бити угрожени поплавама изазваним: изливањем река из корита, бујичним водама, подземним водама, леденим баријерама и другим несрећама на води.

Примарна последица поплаве је плављење површина и објеката, угрожавање становништва и сточног фонда, оштећење или прекид саобраћајница.

Плављење површина и објеката увек изазива велику материјалну штету, а оштећење или прекид саобраћајница ометају нормалан живот и рад становништва, нарочито у делу функционисања установа, институција и услужних делатности.

Секундарне последице поплаве могу бити обимне и по структури врло различите због:

- могућег рушења стамбених, привредних и других објеката,
- могућег прекида снабдевања електричном енергијом (рушење или потапање електро - водова и инсталација),
- могућег присуства опасних материја на поплавленим површинама и у објектима (складишта, апотеке и сл),
- могућег загађења воде за пиће на неким извориштима,
- стварања услова за појаву епидемије.

За координацију одбране од поплава на јединственом водном простору Републике Србије задужен је главни координатор одбране од поплава, који има своје помоћнике.

За координацију одбране од поплава за територију ЈЛС задужен је члан Штаба за ванредне ситуације надлежан за мере заштите од поплава.

На основу добијених информација од Републичког хидрометеоролошког завода о падавинама у сливу и наглом порасту водостаја, Штаб за ванредне ситуације процењује степен опасности, активира надлежно људство, потребне мере и механизацију, а ако очекивана поплава превазилази одбрамбене капацитете проглашава ванредну ситуацију. Активирају се снаге МУП – а, Добровољно ватрогасно друштво Параћин, цивилна заштита, комуналне службе, водопривредна предузећа и друго. Битно је благовремено алармирање јавности и становништва на угроженом подручју преко локалних медија, јер за кратак временски период становништво мора спремно дочекати наредбу о евакуацији. Главни кораци у операцији спасавања становништва су: идентификација простора који се евакуише, формирање центра за пријем и привремени боравак угрожених, ургентне мере (хитна медицинска помоћ, против пожарна заштита, интервенција комуналних служби у случају прекида снабдевања водом и електричном енергијом) и повратак евакуисаног становништва по налогу Штаба.

У зависности од степена опасности и могућих последица, евакуација може бити **делимична** или **потпуна**. Евакуација од поплава врши се померањем угроженог становништва, стоке и материјално техничких средстава на ближа безбедна подручја, код комшија или родбине угрожених. Евакуација се спроводи на основу наређења Општинског Штаба за ванредне ситуације јединице локалне самоуправе. Приоритет у евакуацији имају: особе са инвалидитетом, болесна лица, трудне жене, мајке са децом до 15 година старости, особе старије од 65 година (мушкарци), односно 60 година (жене).

4.6.2. Објекти за склањање, збрињавање и смештај становништва

Објекти за смештај угроженог становништва

Врста објекта за смештај	Број објекта	Капацитет – бр. људи
Домови културе	21	2.000
Школе	38	2.025
Хотели	2	259
Одмаралишта (Планинарски дом)	1	100
Дечји вртићи	3	690
Спортска хала	1	1.000
УКУПНИ СМЕШТАЈНИ КАПАЦИТЕТИ	66	6.074

Објекти за припрему хране за угрожено становништво

Врста објекта за припрему хране,	Број објекта	Капацитет - бр.обр./ дан
Јавна кухиња	1	600
Школе	5	390
Хотел	2	760
Одмаралиште	1	100
Дечји вртићи	1	690
Општа болница	1	550
Други објекти	4	3.100
УКУПНИ КАПАЦИТЕТИ	15	6.190

Објекти за здравствено обезбеђење угроженог становништва

Здравствствене установе су: Дом здравља, Болница, Градска апотека и Амбуланте приватне праксе и хумане апотеке (око 15) чији се број стално мења.

Оспособљена правна лица за заштиту и спасавање, одређена одлукама Скупштине Општине Параћин

Р.бр.	Назив правног лица	Адреса правног лица	Делатност правног лица	Напомена (одређен задатак ЦЗ)
1.	Центар за социјални рад	Крагујевачка 2 Параћин	Пружање социјалне помоћи	- збрињавање угроженог становништва
2.	Предшкол. установа „Бамби“	Николе Пашића 33 Параћин	Заштита деце	- збрињавање угроженог становништва
3.	Дом здравља Параћин	Мајора Марка 66 Параћин	Здравствена заштита становништва	-прва медицинска помоћ -здравствено збрињавање повређених
4.	ЈКП "Црница"	Чика Тасина 66	Изградња и одржавање, комунална делатност, водовод и канализација инфраструктуре	-заштита од рушења и спасавање из рушевина -склањање и урбанистичке мере заштите -асанација територије -обезбеђење здраве пијаће воде -заштита од штетног дејства атмосферских вода
5.	Ветеринарска станица Параћин	Видовданска 66 Параћин	Здравствена заштита животиња	-здравствена заштита животиња -збрињавање сточног фонда
6.	Саобраћајно предузеће „Еуролине“	Томе Живановића 66 Параћин	Превожење путника	-евакуација (превоз)
7.	Радио аматерски клуб „Космос“	Бр. Крсмановића 55 Параћин	Одржавање веза	-успостављање и одржавање веза
8..	СРЦ „7 јули“	Т. Живановића 66 Параћин	Спорт-рекреација	- збрињавање становништва
9.	Добровољно ватрогасно друштво			Спашавање и збрињавање становништва

Активирање и употребу правних субјеката наређује Општински штаб за ванредне ситуације. У случају потребе за ангажовањем додатних правних лица за потребе заштите и спасавања, а на препоруку Штаба, овлашћен је председник општине да са ангажованим правним лицима склопи уговор. Средства за надокнаду трошкова насталих ангажовањем додатних правних лица обезбеђују се из буџета општине.

4.6.3. Потребна механизација и опрема

За потребе спровођења редовне и ванредне одбране од поплава на располагању је механизација Јавних и приватних предузећа. Механизација је у погонској спремности и зависно од потребе може се у потпуности ангажовати.

Алат за спровођење одбране од поплава наменски опредељен не постоји. У интервенцијама се користи алат предузећа који је у свакодневной употреби.

Материјал за спровођење одбране од поплава постоји на локалним позајмиштима и депонијама предузећа, исти одговара намени и може се обезбедити по потреби као и што је до сада при интервенцијама коришћен.

За потребе одбране од поплава укључиће се и друге фирме и власници који поседују потребну механизацију (багере, утовариваче, моторне пумпе, тракторе, камионе и остало).

Финансијска средства за покривање трошкова редовне и ванредне одбране од поплава на пољопривредном земљишту обезбеђује ЈВП "Србијаводе" – Београд.

Финансијска средства за покривање трошкова редовне и ванредне одбране од поплава у насељеним местима (кишна канализација, унутрашње воде) обезбеђује општинска управа, односно месна заједница или комунално предузеће.

Финансијска средства за покривање трошкова за време ванредне ситуације обезбеђује општина из својих средстава као и од средстава Републике намењених отклањању штета од елементарних непогода.

Средства за извршење овог плана обезбеђују се из средстава буџета општине Параћин.

4.6.4. Списак правних лица од посебног значаја за заштиту и спасавање од поплава

I Организационе јединице МУП-а

1. Одељење за ванредне ситуације

II Правосудни органи

1. Основни суд у Параћину
2. Прекршајни суд Параћин
3. Основно јавно тужилаштво

III Органи Јединице локалне самоуправе

IV Организационе јединице великих техничких система

1. ЕПС – ЕД Параћин - пословница Параћин
2. ПТТ ТЕЛЕКОМ - пословница Параћин
3. СРБИЈА ШУМЕ - Шумска секција Параћин

5. ФИНАНСИРАЊЕ

Одбрану од поплава на водотоковима I реда на територији општине Параћин, финансира и спроводи ЈВП "Србијаводе" - ВПЦ „Морава“ Ниш, Водна јединица "ВЕЛИКА МОРАВА – ЋУПРИЈА, ПАРАЋИН".

У току 2024. године изведени су радови на друмском мосту на реци Црници, у центру града, у улици Краља Петра, из донације Владе Швајцарске, у висини од 5 милиона франака.

Србијаводе је изводила радове у току 2024. године на Крежбиначком потоку од Сикирице до Доњег Видова.

У току 2025. године:

- Планира се изградња друског моста на Црници у ул. Ђурађа Бранковића, вредност инвестиција ЈЛС је 3.645.500 динара.

Одбрану од поплава на водотоковима II реда на територији општине Параћин, финансира и спроводи јединица локалне самоуправе, у складу са Оперативним планом за одбрану од поплава на водотоцима II реда.

У току 2024. године:

- Нису планирани радови на одржавању водотокова. Радило се само мање уклањање растиња и дрвећа из корита потока, код којих се појавила потреба за тим.

За 2025. годину су планирани следећи радови:

- Надзор над изградњом друског моста у ул. Ђурађа Бранковића – 1.800.000,00 динара
- Поправка и одржавање мостова на водотоцима – издвојено је 5.000.000,00 динара
- Одржавање система за одводњавање путева – планирано 5.000.000,00 динара

Уколико се прилив средстава остварује у мањем обиму од планираног, сразмерно ће се смањити и износ планираних средстава за поједине послове. Ако бујични токови и јаки ерозиони процеси угрозе насеља, индустријска постројења, магистралне и локалне путеве, додатна средства за изградњу објеката и извршење радова на санирању ових процеса, обезбедиће се из буџета општине, са позиције "сталне буџетске резерве".

6. ТЕХНИЧКИ ДЕО**6.1. Водотоци II реда од значаја за одбрану од поплава**

Одредбама Закона о водама („Сл. гласник РС“ бр 30/2010 и 93/12) извршена је подела површинских вода према значају које имају за управљање водама на воде I реда и воде II реда на основу утврђених критеријума:

- положаја водотока у односу на државну границу
- величине и карактеристике слива
- карактеристике водотока са аспекта коришћења вода, заштите вода и заштите од вода.

Овим планом обухваћени су следећи водотоци II реда који су од значаја за одбрану од поплава на територији општине Параћин:

ПОТОК СИЊИ ВИР 1**1. ОПИС ВОДОТОКА**

карактер водотока: бујични поток

сливно подручје: део Јухорског слива

дужина: 1000м корита је препознатљиво

објекти: пропуст квадратног пресека на регионалном путу

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

Сињивирски поток -1 протиче кроз северни део насеља (пored границе са атаром насеља Дворица). При појави бујичних великих вода прелива преко пута. Низводни прелив преко пута је каскадан висине око 2.5м. Иначе, мале воде се преводе испод пута пропустом квадратног пресека. Низводно од пута је видљива дубинска ерозија тј. спуштање дна

- Потребно је планирати повремено чишћење корита од растиња.

ПОТОК СИЊИ ВИР 2

1. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

Сињивирски поток - 2 пролази кроз средину насеља. При појави бујичних великих вода прелива преко пута док се мале воде преводе испод пута пропустом кружног пресека са узводним шахтним уливом са решетком која је најчешће затворена разноразним материјалом (грађе, лишће или отпад-смеће).

Ради заштите трупа пута и приобалних објеката, на око 30 м низводно од пута урађена је каскадна грађевина висине око 6 м са прихватним бетонским коритом у подслапљу.

- Потребно је планирати повремено чишћење корита и шахтних решетки од растиња и муља.

ЦИГАНСКИ ПОТОК

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток

сливно подручје: део Јухорског слива

дужина: 1000м корита које је препознатљиво

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

Цигански поток пролази кроз северни део насеља у дужини од око 500м. Укршта се са регионалном путем са солидним пропустом отвора око 2м x 1.5м. Низводно од пропуста је корито које иде око 100 м према северу паралелно са путем, а затим према В.Морави у дужини од око 200м. Корито је истовремено сеоска улица. Завршава се низводно од насеља где му се губи корито у некадашњој „Великој бари“ плавећи пољопривредне површине.

3. Потребно је планирати чишћење корита од растиња.

ВИНСКИ ПОТОК

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток

дужина: 1000м корита које је препознатљиво

објекти: мост

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

Идеоница: Вински поток пресеца регионални пут на око 1км северно од насеља Рашевица. Има дубоко усечано стабилно корито у зони моста на овом путу и при бујичним водама не угрожава околину осим што се у доњем току разлива по пољопривредним површинама.

- Потребно је планирати редовно чишћење корита од растиња.

РАШЕВАЧКИ ПОТОК

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток
сливно подручје: Слатина, Дубоки поток
дужина: 2000м корита које је препознатљиво
објекти: мост на регионалном путу

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

И деоница: Рашевачки поток протиче кроз насеља Рашевица, а укрштање са регионалним путем је преко прописно изграђеног моста. Настаје на око 150м узводно од моста спајањем потока Слатина и Дубоког потока. Узводно од моста у дужини од око 250м (дуж Рашевачког и дела Слатинског потока), корито је стабилизовано попречним грађевинама.

П деоница: Низводно од моста у дужини од око 200м тече кроз насеље са обрслим и делимично усеченим коритом. Низводно од насеља корито потока, до В.Мораве је истовремено и пољски пут.

3. Планирати средства за чишћење корита од растиња.

БЕЗИМЕНИ ПОТОК

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток
сливно подручје: више мањих извора, део јухорског слива
дужина: 400м
објекти: мост на регионалном путу

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

И деоница: Безимени поток у атару села Својново иде паралелно са Својновачким, при проласку испод регионалног пута и на око 100 м низводно разлива се по њивама при великим падавинама.

3. Извршити чишћење корита од растиња, посебно у зони моста.

ПОТОЧКИ ПОТОК

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток
дужина: 3500м корита које је препознатљиво
објекти: пропуст на регионалном путу

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

Кроз средину насеља Поточац протиче Поточки поток који настаје спајањем Малог и Црквеног потока на западном делу насеља. Дужина тока од састава, па до В.Мораве је око 3.5 км. Кроз село, у дужини од око 2 км постоји обрасло корито стабилизовано попречним грађевинама. На појединим деловима корито је толико затрпано смећем, отпадним шутом и разноразним другим материјалом који затвара отворе постојећих пропуста што доводи до стихијског течења. Евидентни су испусти фекалних вода и осоке из стаја. Генерално, корито служи за одлагање смећа. Укршта се са регионалним путем преко солидног пропуста са формираним коритом до самог ушћа у В. Мораву (корито са пратећим насипима).

3.Планирати чишћење потока од растиња, шута и смећа и појачати инспекцијску контролу да би се спречило испуштање фекалних вода и осоке у корито потока.

СВОЈНОВАЧКИ ПОТОК

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток
сливно подручје: Минин поток 1200 м; Велики поток 1500 м; Подрумски поток
дужина: 1800м корита које је препознатљиво
објекти: мост на регионалном путу

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

I деоница: Кроз насеље Својново протиче Минин поток (кроз северни део насеља у дужини од око 1.2км) са правцем течења од запада према истоку. Корито наведеног потока кроз насеље је обрасло дрвенастим растињем и пуно смећа. На већем делу корита је изражена дубинска ерозија и угрожавање приобалних објеката.

II деоница: Кроз насеље Својново протиче и Велики поток (кроз средишни део насеља у дужини 1.5 км) са правцем течења од запада према истоку. На улазу у насеље Велики поток прима десну притоку тзв.Подрумски поток. Корита наведених потока кроз насеље су обрасла дрвенастим растињем и пуна смећем. На већем делу корита је изражена дубинска ерозија и угрожавање приобалних објеката.

III деоница: Непосредно на излазу из Својнова настаје Својновачки поток спајањем Великог потока и Мининог потока који до ушћа у В.Мораву има дужину око 1.8км. Корито Својновачког потока није уређено. Ово се нарочито односи на део у зони укрштања са регионалним путем и деонице од ушћа у В. Мораву до овога пута. Угрожени су објекти на десној обали низводно од моста као и сам новосаграђени мост на регионалном путу (осигурано је само корито у ширини моста).

ГРЗА

Река Грза је лева притока реке Црнице у коју се улива непосредно низводно од села Давидовац. Има генерални правац тока од истока према западу. Од ушћа у Црницу до изворишта Малог и Великог Врела, овај водоток има дужину од око 20км. У подножју планине Баба код села Лешје, прима реку Сувару као десну притоку, а знатне леве притоке су: Мириловачки поток, Бресница, Лекин Поток, Петрушински поток, поток Вијенац и Мала и Велика Честобродица. Водоток реке Грзе нема изграђен одбрамбени насип у горњем току, а непосредно пре уливања у Црницу изграђен је насип кроз село Давидовац на њеној левој обали у дужини од стотинак метара. Може се рећи да ток реке Грзе има четири карактеристичне деонице:

I - кроз насеље Давидовац у дужини од око 1км (од ушћа у Црницу до улаза у Давидовац)

II - од Давидовца до насеља Извор која се протеже кроз обрадиво пољопривредно земљиште у дужини од око 11 км,

III - од насеља Извор до ушћа Честобродице, у дужини од око 2.5 км где река пролази кроз клисуру

IV - кроз викенд насеље „Грза“, од ушћа Честобродице до њеног изворишта - врела у дужини од око 5.5 км

2. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујична река

дужина: 19.600м

објекти: више мостова и пропуста

3. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

I деоница: Кроз насеље Давидовац детаљно је третирано корито реке – продубљено је корито реке и подигнути су бедеми 200 м узводно од моста и око 500-600м низводно од моста. Критична тачка је неповољан положај моста у односу на водоток што доводи до плављења приобаља у селу. У току 2023. године планиран је наставак радова на подизању бедема са леве и десне стране корита реке Грзе кроз Давидовац.

II деоница: Од Давидовца до насеља Извор Грза протиче кроз обрадиво пољопривредно земљиште у дужини од око 11 км. Овај део корита реке пролази кроз алувијално земљиште и одликује се обраслим нестабилним обалама и на појединим деловима јако кривудавим током. При великим водама на појединим деловима тока долази до плављења пољопривредног земљишта. У току 2021. године изведени су радови на реци Грзи, кроз село Извор. Урађени су заштитни бедеми – гибиони на десној страни обале, у висини од 2м и дужине око 200м.

III деоница: Од насеља Извор до ушћа Честобродице у дужини од око 2.5 км. На овој деоници ток реке Грзе је у клисури тако да није потребно планирати било какве активности сем уобичајене заштите да се у реку не баца отпад и и смеће.

IV деоница: протеже се кроз викенд насеље „Грза“ од ушћа Честобродице до њеног изворишта-врела у дужини од око 5.5 км. Део тока реке Грзе кроз викенд насеље „Грза“ одликује се великим подужним падом па је при већим водама изражена велика бочна и дубинска ерозија тока. Спуштање дна (ерозија дна) је нарочито видно на деоницама са суженим коритом на деловима утврђених обала које су градили викендаши, а без заштите дна.

У деоница: АКУМУЛАЦИЈЕ

На узводном делу Грзе постоје две акумулације-језера. Запремина језера је драстично смањена услед таложења наноса. На појединим деловима су формирана и “острва” одакле је кренула вегетација. Потребно је извршити регулацију реке Грзе кроз село Извор, где река плави велики број домаћинства.

ТОПЛИК

Кроз насеље Поповац протиче водоток Топлик, десна притока реке Црнице, са сталним протоком из врела „Топлик“. Ток дужине од врела до ушћа у Црницу износи око 3км, има генерални правац течења од североистока према југозападу.

2. ОПИС ВОДОТОКА

сливно подручје: део слива Јужног Кучаја

дужина: 4500м

објекти: пропуст и мостови

3. Потребно је планирати стално одржавање и чишћење корита водотока.

СУВАРА

Река Суvara је десна притока реке Грзе у коју се улива у близини насеља Лешје. У свом средњем току, почев од око км 3+400 (мерено од ушћа у реку Грзу) протиче кроз село Горња Мутница у дужини од око 1700м. У протеклом времену изведени су радови на уређењу слива и дела средњег тока ове бујичне реке.

ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујична река

сливно подручје: део слива Јужног Кучаја

дужина: 13000м

објекти: више мостова

Да би се спречила даља дубинска и бочна ерозија корита кроз насеље, у више наврата су извођени регулациони радови у кориту реке. Изграђена је буична преграда која служи да се успори проток воде и умањи ерозија корита. Низводно од Горње Мутнице до ушћа у реку Црницу, Суvara пролази кроз пољопривредно земљиште и одликује се обраслим делимично нестабилним обалама и на појединим деловима јако кривудавим током. При великим водама на појединим деловима тока долази до плављења пољопривредног земљишта.

ЗАБРЕГАЧКИ ПОТОК

Насеље Забрега је лоцирано на левој и десној обали реке Црнице у клисурастом проширењу и на падинама. На том делу река Црница има релативно стабилно корито и нису евидентирани већи водопривредни проблеми.

ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток

дужина: 700м

објекти: пропуст на путу

Кроз само село протиче Забрегачки поток, десна притока Црнице, релативно мале дужине и са малом сливном површином. Потребно је редовно чишћење и одржавање потока кроз насеље Забрега.

СТУБИЧКИ ПОТОЦИ (Стубички и Савов поток)

Насеље Стубица је лоцирано на падини огранака Јужног Кучаја и кроз само насеље нема водотокова. Активности су усредсређене на сакупљање и одвођење атмосферских вода приликом великих киша и наглог топљења снега.

Јужно од насеља је горњи ток Стубичког потока који тече правцем од истока према западу, пресеца пут Поповац-Стубица и низводним током дужине око 6 км улази у реку

Раваницу у близини насеља Добричево, у атару општине Ћуприја. Овај поток на око 1 км низводно од Стубице прихвата Савов поток, као десну притоку, чији горњи ток тече поред северног дела насеља Стубица.

Стубички поток

карактер водотока: бујични поток
сливно подручје: део слива Јужног Кучаја

Савов поток

карактер водотока: бујични поток
сливно подручје: део слива Јужног Кучаја
дужина: 2100м
објекти: пропусти на локалним путевима

Нису евидентирани посебни проблеми које би евентуално чинили ови водотокови, али треба планирати њихово повремено чишћење на делу поред насеља у укупној дужини од око 500 м.

ПЛАЊСКО - КРЕЖБИНАЧКИ ПОТОК

Крежбиначки поток је десна притока Велике Мораве и ток овог потока (мада се по површини слива и дужини тока може назвати реком) се протеже на дужини од преко 16 км са генералним правцем тока од истока према западу. Ток настаје у подножју планине Бабе у селу Плана попримајући низводно велики број притока.

Обзиром да протиче кроз више села, овај поток је у сваком селу добијао локални назив. Тако се нпр. од пропуста на прузи Београд-Ниш па до насеља Плана овај поток назива Плањски поток. Деоница од моста у Сикирици до пропуста на прузи Београд-Ниш, носи назив Крежбиначки поток. У свом горњем току кроз насеље Бусиловац (у дужини од око 500 м) носи назив Бусиловачки поток. Међутим, прави назив овог потока је **Плањско - Крежбиначки поток** и као такав ће се користити у Оперативном плану одбране од поплава на водотоцима II реда.

1. ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток
сливно подручје: Бојин поток, Врбица, Дреновачки поток, Стровац, Бусиловачки потоци,
дужина: 16.000 м
објекти: више мостова и пропуста

2. ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

I деоница: Доњи ток, деоница од ушћа у В. Мораву до моста у насељу Сикирица дужине око 3.2 км је регулисана са успорним насипима у висини великих вода реке В. Мораве и чини део система одбране од поплава десног приобаља В. Мораве и дела десног приобаља Јужне Мораве за потез од Ћуприје до Сталаћа. На овом делу носи назив Сикирички поток

II деоница: Деоница од моста у Сикирици до пропуста на прузи Београд-Ниш, носи назив Крежбински поток. На овој деоници је одрађено чишћење водотока од дрвенастог растиња.

III деоница: Узводно од поменутог пропуста на железничкој прузи па до насеља Плана, овај водоток тече под називом Плањски поток. На овом делу извршено је делимично чишћење корита сечењем дрвећа.

IV деоница: У свом горњем току кроз насеље Бусиловац, са својим левим притокама, протиче Бусиловачки поток-1 у дужини од око 250м и Бусиловачки поток-2 у дужини од око 300м. Потребно је планирати стално чишћење растиња у кориту потока.

V деоница: На делу кроз насеље Голубовац корито је обрасло и у њега се одлаже смеће и други одпадни материјали. Потребно је планирати стално чишћење растиња у кориту потока.

ТЕКИЈСКИ ПОТОК

Атмосферски слив се формира на простору венца текијског брда, пресеца аутопут, обухвата насеље и мањи део пољопривредног земљишта. На половини падине брда, у самом центру села на месту некадашње текијске баре, врши се природно дренажање терена са сливом од кога настаје овај водоток. Ток потока је кроз село и до проласка испод пута плочастим пропустом, ток није на водном, односно на јавном земљишту. У даљем току иде ободом града и насеља Стрижа, врло суженог профила, узурпиран улицом, оградама дворишта и тд. Плочастим пропустом иде испод пута Р 214 Параћин – Појате и наставља дуж пута до улива у градску атмосферску канализацију.

ОПИС ВОДОТОКА

Карактер водотока: бујични поток

дужина: 1200 м

објекти: Плочасти пропуст ком. 3

Цевасти пропуст ком 1

Овај водоток карактерише миран ток у току целе године. У време кишних периода у нижем делу исцеђује се на околни терен у виду подземних вода, услед високе коте дна потока у односу на терен. Када дође до изливања Бачијског потока у горњем делу, он постаје пријемник за сву воду и плави обод града, зато што нема природног одлива преко пруге.

МИРИЛОВАЧКИ ПОТОК

По изласку из насеља Мириловац, па до старог пута Параћин – Зајечар у дужини од 1,4 км. овај поток у већем делу нема иницирано корито, већ се при већим водама разлива по пољопривредним површинама.

ОПИС ВОДОТОКА

карактер водотока: бујични поток

дужина: 4000 м

објекти: више мостова и пропуста

I деоница: Деоница Мириловачког потока од ушћа у реку Грзу па до пропуста на старом путу Параћин – Зајечар, спада у пољопривредно земљиште

II деоница: Од старог пута Параћин – Зајечар до Мириловца у дужини од 1,4, км је такође пољопривредно земљиште

III деоница: Кроз насеље Мириловац протиче у дужини од 265 м

ЛЕКИН ПОТОК

Лекин поток је лева притока реке Грзе и формира се у подножју планине Бабе, на око 500 м западно од насеља Доња Мутница. Правац тока му је од југа према северу, са дужином тока од око 1,6 км и укршта се са старим и новим путем Параћин – Зајечар. На доњем делу тока нема иницираног корита, па се поток разлива по пољопривредном земљишту.

I деоница: Узводно од укрштања са старим и новим путем Параћин – Зајечар

II деоница: Низводно од укрштања са старим и новим путем Параћин - Зајечар нема иницираног корита па се разлива по пољопривредном земљишту.

Ову деоницу треба очистити и продубити корито.

БАЧИЈСКИ ПОТОК

Слив овог водотока се формира у подножју Великог брда (тзв. Текијско брдо), изнад ауто – пута, на природном извору. Проласком испод подвожњака прелази у мирнији ток, пресеца некатегорисани пут Текија – Лебина и улази у регулисано корито комасационог пољопривредног земљишта, све до села Стрижа. У самом насељу се плочастим пропустом укршта са путем R – 214, пругом Београд – Ниш и иде даље регулисаним током по ободу насеља. Ток је на излазу из села нерегулисан и улива се у Стришку бару.

Потребно је планирати чишћење од растиња тако да може да прихвати воду која долази са Текијског брда.

БУРДЕЉСКИ ПОТОК

Бурдељски поток припада Стришкој каналској мрежи, која служи за одводњавање пољопривредних површина.

ОЦЕНА ОПШТЕГ СТАЊА ВОДОТОКА

Извор је слабог интензитета, али ток у време интензивних атмосферских падавина постаје бујичан и тада плави Стришко поље и насеље Стрижа.

Потребно је планирати регулацију корита.

7. ШТИЋЕНА ПОПЛАВНА ПОДРУЧЈА

Штићена поплавна подручја су подручја која се од поплава штите водним објектима за заштиту од штетног дејства вода, регулационим објектима и објектима за заштиту од штетног дејства.

На територији општине Параћин водотоци II реда су бујичног карактера, па се значајне поплаве и штете могу десити при изливању из уређених корита бујичних водотокова, услед неодржавања и оштећења обало утврде на уређеном делу корита. Овакве поплаве формирају опасан и деструктиван плавни талас, који са собом носи муљ, камење, грање и отпад. Ризик од поплава условљен је интензитетом и трајањем бујичних киша и пропусном моћи корита. Опасност од поплава је већа у приобаљу водотока која протичу кроз насеље.

Процена угрожености за подручја на деоницама водотокова са објектима за заштиту од вода, *ткз.штићена подручја*, може се дати на основу будућих истраживања у сарадњи са стручним лицима из ЈВП "Србијаводе" и на основу праћења и евидентирања поплавних догађаја на територији општине Параћин

Заштитни објекти на водама I и II реда на којима се спроводи одбрана од поплава (брањена подручја)

ЗАШТИТНИ ОБЈЕКТИ НА КОЈИМА СЕ СПРОВОДИ ОДБРАНА ОД ПОПЛАВА (брањена подручја)	
На водама I реда	На водама II реда
1. Леви насип уз Велику Мораву од железничког моста до села Трешњевица 5,70 км	Непосредно пре уливања Грзе у Црницу изграђен је насип кроз село Давидовац на њеној левој обали у дужини од стотинак метара.
2. Десни насип уз Велику Мораву од ушћа Црнице до ушћа Сикиричког потока, 8.80 км са ** десним насипом уз Сикирички поток 3.50 км*, укупно 12.30 км	Кроз насеље Давидовац подигнути су бедеми 200м узводно од моста и око 500-600м низводно од моста.
3. Десни насип уз Велику Мораву од железничког моста до ушћа Црнице, 7,50 км	На потоку Сињи Вир 2 на око 30 м низводно од пута урађена је каскадна грађевина висине око 6 м са прихватним бетонским коритом у подслапљу.
4. Десни насип уз Црницу од ушћа у Велику Мораву до фабрике штофова у Параћину, 4.30 км*	Десна обала регулисаног корита Црнице кроз Параћин 4.30 км
5. Десни насип уз Црницу у зони ауто – пута, 1.50 км*	
6. Леви насип уз Црницу од ушћа у Велику Мораву до фабрике штофова у Параћину, 4.30 км*	
7. Лева обала регулисаног корита Црнице кроз Параћин, 4.30 км*	
8. Леви насип уз Црницу у зони ауто – пута 1.50 км*	
9. Десни насип уз Велику Мораву од ушћа Сикиричког потока до ушћа Јовановачке реке 4.00 км са ** левим насипом уз Сикирички поток 3.50 км, укупно 7.50 км	
10. Десни насип уз Јовановачку реку од ушћа у Велику Мораву до железничког моста, 5.80 км	

*Заштитни водни објекти означени са ** који се налазе уз воде II реда, а којима се формира заштитна касета око брањеног подручја, са водним објектима уз воде I реда чине функционалну целину заштите брањеног подручја од поплава од спољних вода I реда*

На подручју општине Параћин се доста ради на одржавању и изградњи заштитних објеката који би спречили плављење подручја општине, како од водотока I реда, тако и од водотокова II реда. Спровode се одређене превентивне мере и заштитни радови ради спречавања настајања поплава и превентивног ублажавања последица њиховог деловања.

Сваке године се предузимају мере редовног одржавања потока и канала по селима општине Параћин, а највише се пажње обраћа на потоке који често праве проблеме и плаве домаћинства и пољопривредно земљиште, као што су: Суvara, Јеремински, Бурдељски, Планско – Крежбиначки, Текијски, Сикирички и Својновачки поток.

8. НЕШТИЋЕНА ПОПЛАВНА ПОДРУЧЈА

8.1. Процена угрожености од поплава

Кад су у питању нештићена поплавна подручја, може се рећи да су то подручја (уз реке и остале водотоке) која нису заштићена посебним водним и заштитним водним објектима тј. када нема изграђених против поплавних система.

Велика Морава често наноси штету пољопривредном земљишту у небрањеном – нештићеном подручју са десне стране водотока, у селима: Сињи Вир, Трешњевица, Рашевица и Поточац.

Регулисањем река Црнице и Грзе у селима Давидовац и Извор, елиминисана је могућност од поплава, а изведени су радови и на водотокима Суvara и Јеремински поток.

Процена угрожености за нештићена подручја огледа се у могућем сценарију поплавног догађаја због недовољне пропусне моћи водотокова услед присутне вегетације и засипања наносом, због сужења протицајног профила изазваних непрописном изградњом објеката преко корита водотока, због недовољног или никаквог одржавања, као и у случајевима могућег ванредно великог поплавног таласа који превазилази пропусну моћ неуређених деоница водотокова. Због великих падавина у пролеће 2023. године, дошло је до поплаве у нештићеном подручју у Рашевици, што је изазвало велико плављење пољопривредног земљишта и довело до великих штета на пољопривредним културама.

8.2. Мере одбране од поплава

Да би се спречило штетно дејство ерозије и бујица спроводе се превентивне мере, граде се и одржавају водни објекти и изводе заштитни радови. У превентивне мере убрајамо све мере и радње које се предузимају ради спречавања настајања поплава и превентивног ублажавања последица њиховог деловања. Превентивним мерама се у знатном проценту смањује опасност од поплава.

Заштитним радовима се сматрају и: пошумљавање, крчење растиња, затрављивање, подизање вештачких ливада, мелиорација пашњака, чишћење корита и слични радови.

У овој фази се:

- А) Ради на изради Оперативног плана за одбрану од поплава
- Б) Врши обилазак водотокова II реда, да би се на време уочила критична места у случају да дође до поплава и изливања ових водотока

- Б) Ради на изради техничке документације за одбрану од поплава за подручје општине
- В) Обезбеђују услови и организују активности за информисање и едукацију јавности
- Г) Организује се и спроводи програм мера и активности за обезбеђење прихватних центара за прихват људи и имовине у ванредним ситуацијама.
- Д) Разрађују начини упозоравања и обавештавања грађана, при чему се посебна пажња обраћа на упозоравање и обавештавање грађана који нису у могућности да прате редовне системе комуникације (слепи, глуви, неписмени и сл.).
- Ђ) Чисте се критични водотоци од растиња, поломљених грана, посеченог дрвећа, отпада животињског порекла и шута.

9. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

Прилог:

1. *Списак расположиве механизације*
2. *Списак повереника и заменика повереника у насељеним местима*
3. *Хидрографска мрежа у Општини Параћин (потенцијално плавне површине)*
4. *Плавне површине и сливу реке Велике Мораве*
5. *Оперативна карта општине Параћин*

10. ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОПЛАВНИХ ДОГАЂАЈА

Лице задужено за евидентирање поплавних догађаја на водама II реда је Дејан Милановић, дипл.правник.

Битно је благовремено алармирање јавности и становништва на угроженом подручју преко локалних медија, јер за кратак временски период становништво мора спремно дочекати наредбу о евакуацији. Главни кораци у операцији спасавања становништва су: идентификација простора који се евакуише, формирање центра за пријем и привремени боравак угрожених, ургентне мере (хитна медицинска помоћ, против - пожарна заштита, интервенција комуналних служби у случају прекида снабдевања водом и електричном енергијом) и повратак евакуисаног становништва по налогу Штаба.

Активирање и употребу правних субјеката наређује Општински штаб за ванредне ситуације. У случају потребе за ангажовањем додатних правних лица за потребе заштите и спасавања, овлашћен је председник општине да са ангажованим правним лицима склопи уговор. Средства за надокнаду трошкова насталих ангажовањем додатних правних лица обезбеђују се из буџета општине.

После усвајања од стране Скупштине Општине, овај Оперативни план од поплава за водотоке II реда на територији општине Параћин за 2025. годину објављује се у "Службеном листу општине Параћин".

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН

Број:

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Славица Јовановић, дипл. правник

СПИСАК РАСПОЛОЖИВЕ МЕХАНИЗАЦИЈЕ

1. ЈКП "Црница" - Параћин

- 4 камиона кипера
- 4 трактора
- 1 трактор са утоварном кашиком
- 3 цистерне за воду
- 11 камиона смећара
- 1 грајфер
- комбинована машина са кашиком за копање канала
- 1 булдозер
- тракторска приколица

СПИСАК РАДНИХ МАШИНА

Редни број	Врста	Марка/тип	КОМ.
1.	Комбинована радна машина	JCB 3 CX	1
2.	Комбинована радна машина	ТЕРЕХ 860	1
3.	Камион	IVECO AD 380t, носивости 18715 кг	1
4.	Камион	FAP 1921 носивости 10500 кг	1
5.	Камион	IVECO DAYLI 70C 15 носивости 3600 кг	1
6.	Багер	JCB 8065	1
7.	Багер	8020	1
8.	Багер КАТЕПИЛАР	303.5 C	1
9.	Трактор	ИМТ 542	1
10.	Агрегат		4
11.	Пумпе		6

2. НД "Дијамант" Буљане – Ненад Добросављевић 063/602-136

- Комбинована машина JCB

3. СР "Милосављевић Јовица" Горња Мутница – 063/601-797

- Комбинована машина JCB
- УЛТ са једним извршиоцем
- Багер са једним извршиоцем
- Булдозер са једним извршиоцем
- Грејдер са једним извршиоцем

1. "Транскоп" ДОО Параћин – 035/568-361; 035/568-362;

e- mail: office@transkop.net

- Комбинована машина са једним извршиоцем
- УЛТ са једним извршиоцем

- Багер са једним извршиоцем
- Булдозер са једним извршиоцем
- Грејдер са једним извршиоцем

5. "COOP TRANS" Параћин – Тања Костић (069/604-154)

- УЛТ са једним извршиоцем - 1 ком..
- Багер са једним извршиоцем - 1 ком.
- Булдозер са једним извршиоцем - 4 ком.
- Грејдер - 1 ком.
- Ваљак - 1 ком.
- Камион преко 15т носивости - 3 ком.

6. A.P.R. "AS TRANS" – Шалудовац - Бобан Васић (063/88 444 74)

- 2 багера
- 1 камион кипер

8. "Евротрговина" доо Доња Мутница – 035/540333; 035/540555; 063/601349

e- mail: evrotrgovina.doo@gmail.com

- 9 багера гусеничара
- 5 утоваривача
- 1. комбинована машина
- 12 камиона кипера запремине 20м3
- 12 камиона кипера запремине 12м3

9. "Еуро - коп" Својново – Марија Илић (035/523-166)

- 1 грејдер
- 2 камиона кипера
- 1 багер гусеничар
- 2 утоварне лопате

10. "Маки - коп" Чепуре – 035/8526-102; 063/526-102

e-mail: makikopcepure@gmail.com

- 2 утоварне лопате
- 1 камион темпер
- 4 багера гусеничара
- 2 камиона троосовинска

11. "KRISS DVD" Извор – 035/518-570; 065/4843-003

- 1 трактор
- 1 виљушкар
- 3 камиона

СПИСАК РАСПОЛОЖИВЕ ОПРЕМЕ

- Цакови за песак
- Лопате
- Мотике
- Колица
- Пумпе за воду
- Црева за воду
- Најлон

Сва опрема потребна у случају ванредне ситуације изазване поплавом, налази се у магацинима бивше војне касарне "7.јули" у Параћину.

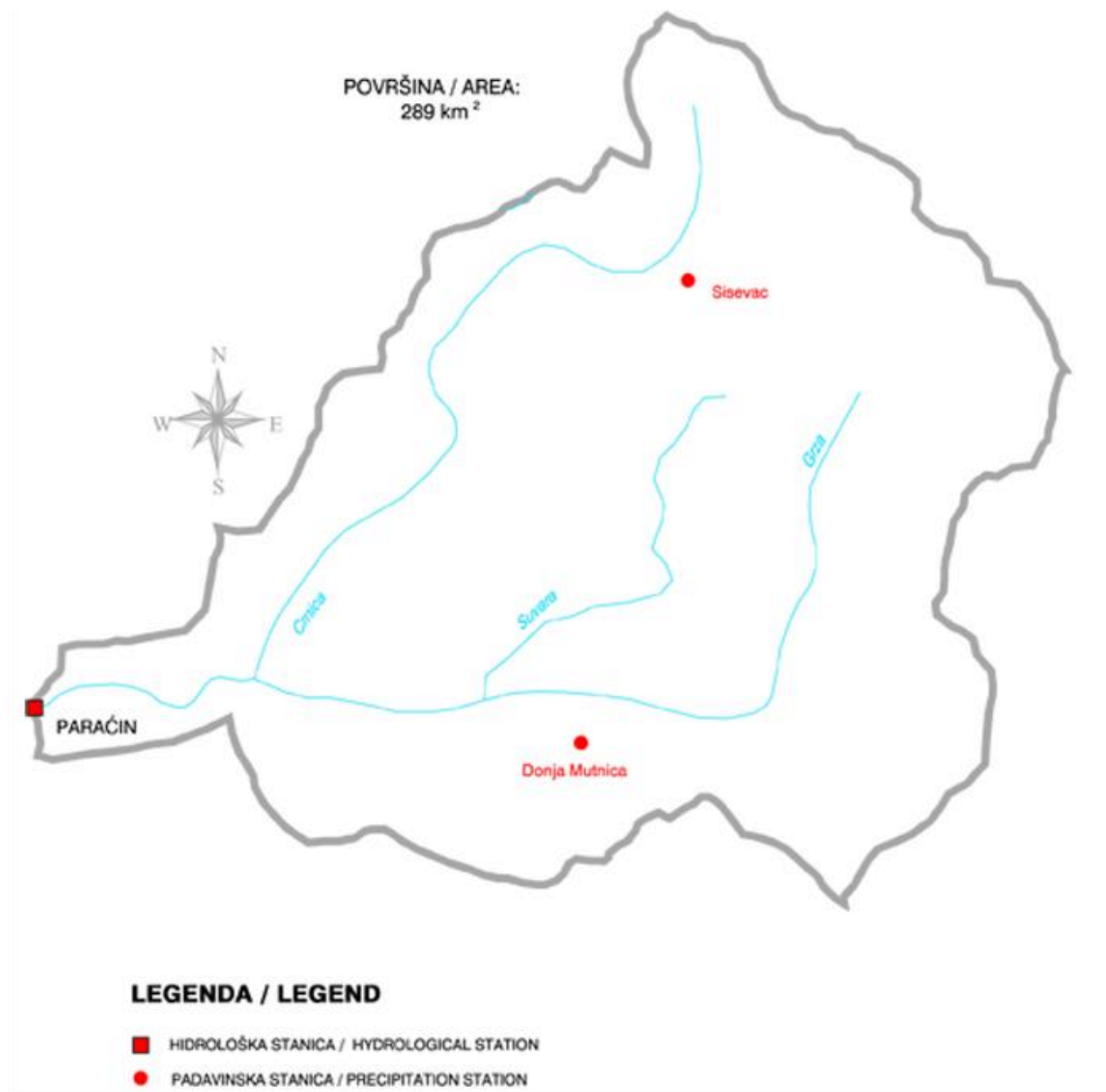
Мобилни зидови којима се обезбеђује заштита од велике воде (изливање Црнице у граду), смештени су у фирми "Транскоп" ДОО Параћин и њиховим постављањем управља "СРБИЈАВОДЕ".

Списак Месних заједница са подацима и одговорним лицима

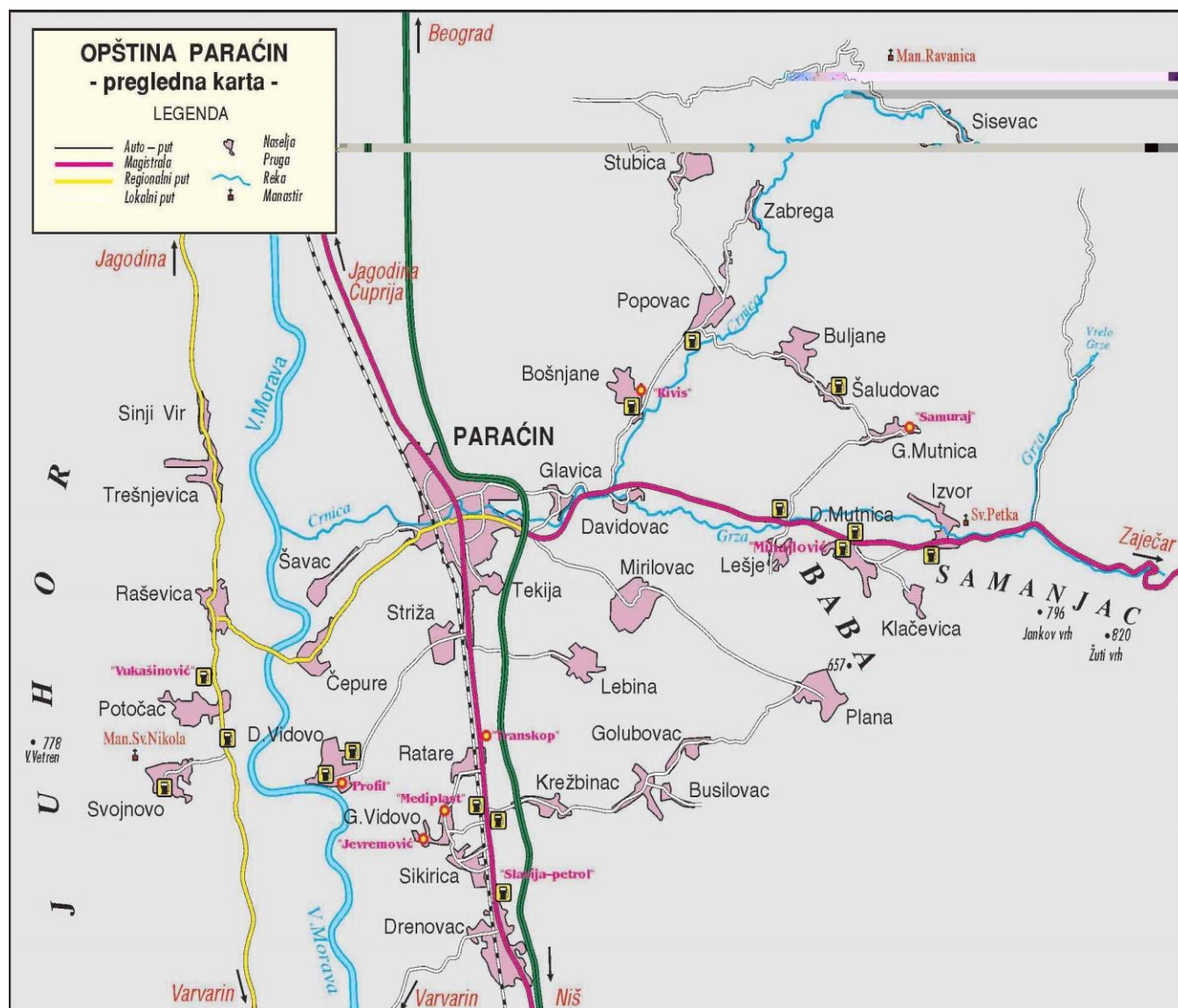
НАСЕЉЕНА МЕСТА	ПОВЕРЕНИЦИ И ЗАМЕНИЦИ ПОВЕРЕНИКА НАСЕЉЕНИХ МЕСТА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН	ТЕЛЕФОН	МОБ.ТЕЛЕФОН
ЦЕНТАР	<i>ВЛАДИМИР ЖИКИЋ САША ВЛАЈИЋ</i>	568-693	060-469-9470
БРАНКО КРСМАНОВИЋ	<i>СНЕЖАНА ГЛИГОВИЋ ДРАГАНА ТОДОРОВИЋ</i>		063-724-9670
ВРАПЧАНЕ	<i>МИЛОЈЕВИЋ МИЛАН БРАНИСЛАВ ЈОЦИЋ</i>	565-612	064-20 777 02
ГЛОЖДАК	<i>НИКОЛА ЈОВИЧИЋ ТАЊА ФИЛИПОВИЋ</i>	564-160 568-438	065-242 28 24 064-150-76-20
ДАНКОВО	<i>ВОЈИСЛАВ ВАСИЋ ФИЛИП КОДИЋ</i>		066-69 999 41 063/109 55 96
4. ЈУЛИ	<i>ТОМИСЛАВ ЂУРИЋ РАТОМИР ДРАГУТИНОВИЋ</i>		061-315-36-08 069/016 55 50
7. ЈУЛИ	<i>ЗОРАН АНЂЕЛКОВИЋ АНЂЕЛКА РАДОЈКОВИЋ</i>	561-896	063/71736 65
ХІ КОНГРЕС	<i>СТЕФАН ТОМИЋ ЈЕЛИЦА АЛЕКСИЋ</i>	566-111	063-57-68-46 060/444 11 60 063/576-846
БУЉАНЕ	<i>ДРАГАН МИЛЕНКОВИЋ ТОМИСЛАВ САВИЋ</i>	8817-244 8817-223	064-4052-700 064-15 55-606
БОШЊАНЕ	<i>ДРАГИША ЈАНИЋИЈЕВИЋ</i>		063/609 445
БУСИЛОВАЦ	<i>МАТИЋ ЗОРАН ДРАГАН МИЛОСАВЉЕВИЋ</i>	542-073	064-916-0917; 062/566-961 064-39-90-799
ГОЛУБОВАЦ	<i>ДРАГИША ИВАНОВИЋ ДРАГОЉУБ СТАНКОВИЋ</i>	542-307 064/21 20 621	060-0-542-307
ГЛАВИЦА	<i>ЉУБИША АЦИЋ ЗОРИЦА ДИМИТРИЈЕВИЋ</i>		062-258-364
ГОРЊЕ ВИДОВО	<i>РАДОМИР РАДОВАНОВИЋ СЛОБОДАН МИКИЋ</i>	8548-250 8548-205	063-751 2328 063-605-172

ГОРЊА МУТНИЦА	ГОРАН ШУТИЋ СЛАВОЉУБ ШУТИЋ	8817-180 8817-132	063-88 55 912 064-174-89 59
ДОЊЕ ВИДОВО	ДРАГАН ЖИВКОВИЋ ДРАГАН ШЉИВИЋ	8525-000	064-66 56-813 064-35 15 415
ДРЕНОВАЦ	НЕБОЈША МИЉКОВИЋ ДРАГАН АНТИЋ	545-356 Ненад Милошевић 063-545-262	063-614-605 063/105 84 00
ДАВИДОВАЦ	ГОРАН ЈАЋИМОВИЋ ЉУБОМИР ГРУЈИЋ	518-438; 518-452	063-850 81 31
ДОЊА МУТНИЦА	БОЈАН БУРЂЕВИЋ (Милош) ИВИЦА ГАЈИЋ	8540-206;	065/80 43 266 062-164 91 56 064/115 89 73
ЗАБРЕГА	БОЈАН РАДИВОЈЕВИЋ ДРАГАН ВУЧКОВИЋ	541-659; 567-856; 541-525	063-600-145 063-740-25 15
ИЗВОР	МИЛИЈА МИЛОЈКОВИЋ		
КЛАЧЕВИЦА	БОРИВОЈЕ ЈЕВТИЋ ТОПЛИЦА МИЛОЈКОВИЋ	540-587 540-309	063-640-868
КРЕЖБИНАЦ	ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ ДРАГАН ПАВЛОВИЋ		063-111-90 10
ЛЕБИНА	ДРАГОСЛАВ ЈАНКОВИЋ МИРОСЛАВ РИСТИЋ	518-731; 063/827 22 77	063-827 22 77
ЛЕШЈЕ	ИВАН МИЛОВАНОВИЋ ВЛАДИЦА ЉУБИСАВЉЕВИЋ	540-290	064-21 21-098 062/617-912
МИРИЛОВАЦ	ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ МИЛИВОЈЕ КОСТИЋ	568-705; 518-110 518-103	063/77 02 721 064/317 46 51
ПЛАНА	ДРАГАН РИСТИЋ СЛОБОДАН БОГДАНОВИЋ	532-339	063-365-389 064-997-66 20
ПОТОЧАЦ	ГОРАН МАРКОВИЋ АЛЕКСАНДАР ИЛИЋ	522-839 522-934	063-800 17 30 060/0522-934
ПОПОВАЦ	ДЕЈАН МИЛОШЕВИЋ БОЈАН ВИТАНОВИЋ	541-091; 561-017 (социјално)	064-682-55 67
РАШЕВИЦА	ЗОРАН ПЕТРОВИЋ (Раћа) ЉУБИША ИЛИЋ		063-624-113 064/81 88 628
РАТАРЕ	ГОРАН МАРКОВИЋ СЛАВИША ДОБРОСАВЉЕВИЋ	543-225	064- 504 68 65
СИЊИ ВИР	САША МИХАЈЛОВИЋ		
СТРИЖА	БОБАН ИЛИЋ РАДОСАВ ВУЧКОВИЋ	534-618 534-410	063-819-07-42 064-168-00-97
СИКИРИЦА	ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ ДАРКО НИКОЛИЋ		063-75 05-169 065-987-13 89
СВОЈНОВО	МИРОЉУБ ДАЧИЋ ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ	523-318	063-445-964 063-600-207
СТУБИЦА	ДЕЈАН ЈОВАНОВИЋ ЉУБИША НИКОЛИЋ	8530-140	063-600-087 063-88-444-21
ТРЕШЊЕВИЦА	ВИДАН АРАНЂЕЛОВИЋ СЛОБОДАН ТОДОРОВИЋ	524-248	063-83 03-910 064/30 61 178
ТЕКИЈА	ВЛАДАН АРАНЂЕЛОВИЋ МИЉАН СОКОЛОВИЋ	534-102	065-805-05 85 062/261-300
ЧЕПУРЕ	СЛАВОМИР ЂОРЂЕВИЋ ЗОРАН ЖИВКОВИЋ	8526-117	064/207 77 64
ШАЛУДОВАЦ	ЗОРАН НИКОЛИЋ	817-086	
ШАВАЦ	МИРОСЛАВ БОКИЋ НЕНАД ТРИФУНОВИЋ	8527-174	062-278-320

5. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

Мапа Грзе

Речна мрежа слива Црнице

